Gulyabani

3 ARKADAŞ

(KEMALETTİN TUĞCU'NUN ROMANI)

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

Sayı: 7
50 Krş.

Çizgidiyarı

YERDE SÜRÜNEREK İLERLEYEN KIZILLARA DİKKAT EDİN. GALİBA YAKINIMIZDALAR.
TEĞMEN METİN KENDİLERİNİ ALMAĞA GELECEK OLAN UÇAĞI BEKLİYORDU.
KENDİNİZİ YERE ATIN!
Kahraman Teğmen
7
KARARGAHINIZ NERDE? SÖYLEYECEK MİSİN?
HAYIR!
KAÇ KİŞİSİNİZ?
SÖYLEMEYECEĞİM!
ÇAVUŞ! BANA ATEŞ EDİLDİ GİBİ GELİYOR.
DİĞER TARAFTA..
BİZİMKİLERE HÜCUM EDİLMİŞ OLMASIN!
NÖBETÇİYE SÖYLE DE DİKKATLİ OLSUN!
DEVAMI VAR

En yakın komşumuz: AY

Ay'da hava ve su olmadığı için hayat yoktur.

Bir ay zarfında ay neden biçim değiştiriyor gözükür?

Ayın güneşli yüzünün ancak bize dönük olan kısmını görebiliyoruz. Ay, dünyamızla güneşin arasına girince, parlak yüzü bize nazaran aksi istikamette bulunur, karanlık yüzü ise bize doğru dönüktür. Bu, ayın, hilâl biçiminde olduğu zamandır. Arzın etrafında dönen ayın, bütün parlak yüzünün bize dönük olduğu zamana mehtap diyoruz. Bu iki fasıl arasındaki iki haftalık müddet zarfında ay büyüyerek hilâl halinden bütün ay haline girer, sonra gene ufalır. Hilâl halindeyken bile, arzdan akseden ışık sayesinde karanlık kısmı hafifçe seçilir.

Ay neden yapılmıştır?

Arzda bulunan maddelerden. Fakat bunların arasındaki nisbet, ayın, arzın 3/5 ü ağırlığında olmasına uygun şekilde âyarlanmıştır.

Ay neden bazan gündüzün de görülür?

Hilâl halindeyken ay, hemen hemen güneşle aynı zamanda doğar ve batar; fakat mehtap zamanında, daha ziyade güneş yokken gökte gözükür. Aradaki fasıllar zarfında ay, günün bir kısmında göktedir ve güneşe fazla yakın olmadığı zamanlar hafifçe görülebilir. Zühre seyyaresi de ortalık henüz aydınlıkken görünür.

İnsan ne kadar yol alırsa alsın, ay neden hep aynı yerde duruyor gibi görünür?

Ay arzın sathına o kadar uzaktır ki, insanın mevkiindeki ufak değişiklikler gökteki zahiri durumuna tesir edemez. Size, hep aynı zaviyeden bakıyormuş gibi gözükür.

Ayın yüzünde görülen izler nelerdir?

Bunlar dağlarla ovalardır. Arzda hava olmadığı cihetle dağları aşındıracak rüzgârlar, yağmurlar ve nehirler de yoktur; bu yüzden dağların şekli hiç değişmez. Dağların arasındaki muazzam krateler, koruyucu bir hava tabakası olmayan ayın yüzüne çarpan dev gök taşlarının açtığı çukurlardır.

Ay neden parlar?

Üzerine akseden güneş ışığı dolayısiyle parlar. Uzakta bir müşahit olabilse, arz ona, **aynı sebepten ötürü** aydan daha parlak ve daha büyük gözükürdü.

Ayın bütününü görebiliyor muyuz?

Hayır. Arzın etrafında dönerken ay, daima aynı yüzü bize dönük tutar; bu itibarla öbür yüzünü hiç göremeyiz.

Arza nisbetle ay ne kadar büyüktür?

Arzın çapının dörtte biri çapında, arzın hacminin 1/60 i hacminde ve arzın ağırlığının 1/80 i ağırlığındadır.

Ayın canlılarla meskûn olmadığını nereden biliyoruz?

Havası ile suyu olmadığı ve çok büyük suhunet farklarına maruz bulunduğu için, ayda hiçbir canlı yaşıyamaz. Hava ve sudan mahrum oluşu, yer çekiminin, bu maddeleri zaptedecek kadar kuvvetli olmayışı bu sebeplere dahildir.

Ayın etrafındaki hale neden meydana gelir?

Bazan ayın etrafında hayal gibi bir hale görürüz. Bazan da ay solgun bir ışıktan teşekkül etmiş bir halka ile çevrilidir.

Bu güzel ışıkların ayın yakınında olduklarını zannetmeyin. Kendi atmosferimizin çok yukarılarındaki buzlu sislerden teşekkül ederler. Minik buz billûrları ay ışığını zaptedip güzel bir hale biçiminde arza aksettirirler.

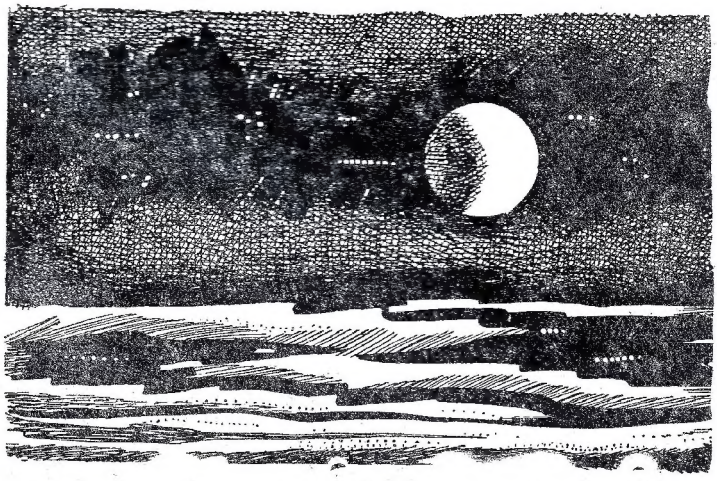

Ay'ın ancak güneşli yüzünün bize dönük olan kısmını görebiliriz. Güneş görmeyen kısmı karanlık olduğundan Ay bize hilâl şeklinde görülüyor.

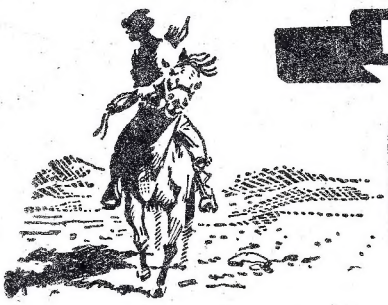

Karındaşım OĞUZ HAN

Yazan: Aptullah Ziya KOZANOĞLU

TARİHİ, BÜYÜK TÜRK ROMANI — 7 —

OĞUZ HAN gülmüş:

— Yüzünün yalvaca benzemesine aldanmayın, demiş. (Sak! Sak!) diye bağrıldığını duyarsa attığı okun önünde demir ve taş dıvarlar bile geçemez.

— Ya elleri titreseydi de bu kocamış kulunuzun ağzını dağıtsaydılar?

— Bak Hıtay Başbuğu! Biz size, siz de bize benzemeyiz. Türk'ün kavgada bir, dostlukta iki, eli titremez. Bundan yıllarca önce yukardan aşağı inen Türklerin yerlilerle karışmasından doğan bu şehir uşaklarında bizdeki bilek gücü ve yürek pekliği kalmamıştır. Bizde de sizdeki pekleşmiş şehir görüşü yoktur. Seni kavga değil, kuracağım büyük hakanlığın düzeni, yasları için akıl vermek üzere alıyorum.

— Kulunuz gibi aklı sulanmış, eli titreyen bir kocaya büyük ün ve değersiz başına yakışmayacak, değerli taçlar takıyorsunuz. Sizi şimdi yakından daha iyi görüyor ve anlıyorum. Beni yoksul ve beceriksiz kölenizi yenmekle, önünüzdeki her engeli yenmiş sayılırsınız gibi gelmiyor bana. Arta kalan hayatımı bir delikanlı düşüncesine kurban etmiyeyim. Destur verirseniz sizi çok yakından bekleyen üçüncü uğraşta da başa geçerseniz, yanaşmanız olayım.

— İnsanların en büyük kayıpları imansızlıklarından gelir. Ben kendime inanıyor ve güveniyorum. Sana Hıtay hakanından daha güçlü bir hakan olduğumu göstereceğim.

— Hıtay Hakanı göklerin ve yerlerin tanrısı, Hıtaylılara hakan olmakla Çinlilerin yüzünü güldüren ünlü (Şe-Hoang-Ti) sayın babanız, Teoman Kaanı...

— Kara Hakanı, diyecektiniz.

— Dilim alışmış hoş görün, Sayın Kara Hakan babanızı (Urtus) ilinden sürüp çıkarmakla, eski yıpranmış Çin hakanlarını yok etmekle ve şu üzerinde yemek ve içmekle öğündüğümüz dıvarları yaptırmakla gücünü acunda belirtmiş bulunuyorlar. Siz yavru Hakanımız henüz sayın babanızın yerini bile alacağınıza kimseler kalıbını basamazken, destur verin de, büyümenizi böyle bir ünlü hakan katında bekleyeyim.

— Köpekçe inanış senin dilini ve konuşmanı yalanlarla dolduruyor.

— Destur verirseniz, köpekçe inanışa, büyük bir Tanrı oğluna iman etmek, yalana da yanlış diyelim.

— Kelimelerin süslenmesi bunu hak edenlerin aslını değiştirmez. Bak ve dinle. Tanrının ve göklerin oğlu diye tapındığın (Tsin-Şe-Hoang-Ti) diye uzun bir ad takdığın hakanının adı yalnızca (Çing) idi. Ve (Tesin) vangkı yani bizim dilde hanı iken dağa çıktı. Sekiz yüz yıldır taptığınız, Çin hakanlarını ortadan kaldırdı ve kendisi Hakan oldu. Çeu hakanları artık yıpranmış, işi eğlenceye, süse dökmüşlerdi. Böyle bir hakanı kim olsa yener. Fakat, bizde han karşılığı olan (Vang) adı yerine kendine (Çok Büyük Hakan) karşılığı olan (Hoang-Ti) adını almakla büyük olamaz. Çin Hakanlığı yakıp yıktığı şehirler eski büyük Çin hakanlarının savaşlarını anlatan kitaplar ve bilginleri yok etmek gibi delilikleri ile ancak senin gibi kapısında göbek şişiren baş ve kuyruk sallayıcıları kandırabilir. Çin tarihi ve büyüklükleri onda başlamadı, onda bitti. Türk tarihi ise bende başlayacak, bin yıllar boyu da bitmeyecek.

Üçüncü bir konuşmaları da şöyle olmuş:

Manda Yutan başbuğ, dam üstünde karanlıkları gözleyen, adamlarını çağırıp niçin çevrelerini iyi kollamadıklarını sorarak haşlayınca; adamları:

— Siz bize demir kapıdan girecek iki kadınla iki erkeği kollamamızı bildirmiştiniz, işte geliyorlar, diye karşılık verirler.

— Bak, çok bilmiş Hakan yavrusu.

Böyle olunca Manda-Yutan başbuğ, dönüp Oğuz Han'a bakar. Hakan güler:

— Büyük, ünlü başbuğum. Göklerin ve Tanrıların oğlu (Tesin-Şe-Hoang-Ti) nin sevgili kulu! Bir daha bir uğraşa kadın kısmından cenkçi salacaksan yağının yakışıklı, genç ve erkek olup olmadığını bir soruştur. Gönderdiğin hatunlar bizi aldatıp da sizin gibi içi geçmiş, işi bitmiş Hitay erkeklerine mi dönecekler sandın? Bu erkek yani er gördü mü, hele benim ve arkadaşım Doğan gibi bir er gördü mü kedisi miyavlayan kadınları bir daha cenk meydanına salma.

Yeni adları ile (Gülen-Gey) ile (Gülen-Ahu) yu başbuğun katına çıkarmışlar. Başbuğ kızlara:

— Bizi ekip bu çocuklarla mı gideceksiniz? diye sormuş. Kızlar kızarıp susmuşlar. Oğuz Han:

— Vermezsen kaldırırız, demiş.

Böyle olunca başbuğ:

— Bak! Çok bilmiş Hakan yavrusu, demiş. Senin ne olacağın daha belli değil. Ya devlet başına konacak, ya karga leşine. Ben kulun destur verirsen, kırk yılda bir senin gibi açık konuşayım. Ünlü Çin Hakanını yenip bu ili geri almadan sana kul olamam. Bu kızlara gelince, eski görüşümden ayrılmam. Kadınlar erkekleri başarısızlığa götüren köstekler-dir. İlk görüp yendiğinde bununla yetinip uzaklaşacaktın. Şimdi artık gönlünü kaptırdın, ayrılamazsın. Bu gördüğün ve Gülen diye ad koyduğun kızlar, ne geyiğe benzerler, ne de adamı güldürürler. Yaşadığın yıllar boyu ağlayacaksın. Al ve git! Sana ve arkadaşına en büyük başbelâsı bunlar olacak.

VII

Bu fasıl (Sarsak) ve (Allak) adındaki savaşçılara nasıl ve niçin ad konulduğunu anlatır.

Orstus ilini arkada bırakıp (Gobi) çölüne girmeden önce Ala dağların yamacında mola vermiştik. Sonradan adı, Sarsak olan (Sa-Huvang) yırık ağzını büsbütün yırarak:

— Beni ölümden, kara parsın pençelerinden kurtardı. Oğuz Beye gayrı kancıklık edemem, babası Teoman Hanın katına vardığında «hay!» demeden başını alacak ve üvey kardeşini babasının yerine geçirecekler, böyle dilesiniz, dedi.

İçimde kaynayan bir kötü düşünceden kurtulurum umudu ile:

— Bizimle gelen hatunlar da (Mung-Tiyen) başbuğun çaşıtı mıdırlar? diye sordum.

İçini çekti:

— Çinli hatunlar, Türk avratlarına benzemez, dedi. Hem bunlar özel konaklarda yağı avlamak için yetiştirirler. Her biri bir han ve belki de bir kaan kızıdırlar. Bizden değil, asıl siz bu tek silâhları ağlamak olan yüzü aşı boyalı avratlardan kendinizi koruyun!

Dedi, ama, yüzü aşı boyalı avratlar ağladılar, karı kısmı ağlayınca ne Oğuz Handa, ne bende de karşı koyacak güç kaldı. (Manda-Yutan) başbuğun koynumuza tıktığı bu sevimli, ağlamış yüzlü geyik ve çakalları sinemizden çekip atamadık.

Mola verdiğimiz yamaçta, Oğuz Han:

— Bak! Doğan kardeş, dedi. Bizi Manda-Yutanın elinden ne kurtardı bilir misin?

— Senin kafa ve bilek gücün, dedim.

(Devamı gelecek sayıda)

TARİH YAPRAKLARI

KIRIM HANLIĞI'NIN SONU

Fatih devrindenberi 308 yıl Osmanlı hükûmetinin himayesi altında kalmış olan Kırım Hanlığı, bu zaman içinde Türk ordusunu büyük askeri yardımlarda da bulunmuştu. 9 Temmuz 1783 te Kırım Hanı Şahin Giray'ın kötü idaresi yüzünden bu hanlık Rusların eline geçti.

BÜYÜK İSTANBUL ZELZELESİ

10 Temmuz 1894 te İstanbul'da birçok cami, medrese, mektep, büyük ve küçük birçok ev yıkan, büyük bir zelzele olmuş, binlerce insan ölmüş ve yaralanmıştı. Tarihin meşhur depremleri arasında bulunan bu korkunç tabii olay için Tevfik Fikret te bir acıklı şiir yazmıştı.

TÜRK DİL KURUMUNUN TESİSİ

12 Temmuz 1932 de Türk dilinde araştırma yapmak ve dili güzelleştirmek için bir kurum tesis edildi. Türk Dil Bayramı da bu suretle ortaya çıkmış oldu.

BOĞAZLAR MUKAVELESİ

13 Temmuz 1841 de Londra'da, İngiltere, Avusturya, Rusya, Prusya ve Fransa ile Türkiye arasında bir Boğazlar Mukavelesi yapıldı. Sonradan bazı devletler daha buna katıldı.

BERLİN MUAHEDESİ'NİN İMZASI

Ayastefanos Muahedesi hazırlığı ile Rusya'nın bize yüklediği ağır barış şartlarını azaltan Berlin muahedesi büyük Avrupa devletlerinin iştirakiyle 13 Temmuz 1878 de imzaland.

MİMAR KEMALETTİN'İN ÖLÜMÜ

İstanbul'da Bostancı, Ayazma, Bebek, Bakırköy, Reşadiye, Yeşilköy camilerini ve Vakıf hanlarını yapan Türk mimarı Kemalettin 1870 te doğmuş ve 1927 yılının 13 Temmuzunda ölmüştür

İKİNCİ VİYANA KUŞATMASI

Osmanlı hükümdarı Mehmet IV. zamanında Türk ordusu Viyana'yı ikinci defa olarak kuşatmıştı. 14 Temmuzda yapılan bu kuşatma sırasında çok kanlı savaşlar olmuş ve düşmandan pek çok mal ve esir alınmıştır.

ÖĞRETMENİNİZ DİYOR Kİ

Hangi okula gideceğiz, Hangi işi seçeceğiz?

YAZAN: SADIK ÖVET

SEVGİLİ çocuklar,

Bir taraftan tatil devam ederken bu güzel günlerin sonunda gideceğiniz yerleri düşünüyor musunuz? Bir çoğunuzun yeri ve işi belli. Ya okullarına devam edecekler, veya yapmakta oldukları işte daha çok öğrenmek, usta olmak için uğraşacaklar. Bu defa ilkokuldan diploma alan arkadaşlarınızla konuşalım. Onlar ne olacak? İlkokulu bitirmek hayata ilk adımı atmak demektir. Şimdi önünüzde birçok yollar var. Hangisinden gideceksin? Senden evvel bu yollardan birini seçenler oldu. Birçoğu engelsiz yürüyor, bazıları bocalıyor, bir kısmı geri döndü. Sen de o yolun başındasın demektir.

Anne ve babalarınız vakit vakit başbaşa vererek konuşuyor, beraber diploma aldığın arkadaşların soruyor, ahbap, konu komşu anlamak istiyor. Karar vermek zamanı geldi. Acaba şimdi nereye gideceksin?

İlkokulu bitirdikten sonra seni elindeki diploma ile aile durumun müsait ise Ortaokula, kız, erkek Sanat Enstitülerine, Orta Ticaret Okuluna, Terzilik Okuluna alırlar. Yahut kendince heveslendiğin, kabiliyetli gördüğün bir işe çırak olarak girebilir, ilerde usta çıkar, ailene, yurduna faydalı olabilirsin.

Anneleriniz, babalarınız sizleri en iyi yerde okutmak, güzel bir okula vermek için çırpınırlar. Veya her zaman, her yerde geçen sanat sahibi olmanızı arzu ederler. Sizler de:

— Ben şu okula girmek, bu işi yapmak isterim, dersiniz.

Zaten siz doğmadan evvel yahut süt çağınızda, oyun çağınızda sizin için birçok şeyler düşünülmüştür. Bakın bir ninni dinleyin. Anneler beşik başında: «Benim çocuğum şu olacak, bu olacak» demezler mi? O müzik gibi ahenkli ninnilerde ailenizin bütün istekleri sanki dile gelir. Biraz büyüyünce oyuncaklarınız arasında birçok meslek ve iş adamlarını özenerek taklitlerini yapmaz mısınız? Genç yaşınızda bile istenen şey kusursuz vatandaş ve adam olmanızdır.

Çocuklar, bunların hepsi güzel, iyi. Fakat ilkokulu bitirdikten sonra verdiğiniz karar isabetli mi? Sakın aldanmayasınız? Okumak istiyorsun. Fakat zekân, kavrayışın, anlayışın yeni gireceğin okul öğrenimine yetecek mi? Aksini düşünelim. İş öğrenmek, zanaat sahibi olmak arzu ediyorsun. Acaba vücut yapın, gücün, kuvvetin buna müsait mi? İşte çözülmesi lâzım problem...

Ben öyle arkadaşlarınızı tanıyorum ki, son sınıfta kendilerine, anne ve babalarına söylemişizdir:

— Yavrum, sen bir işe girmeli zanaat sahibi olmalısın, senin için iyi olur.

— Kızım, sen çok iyi bir terzi olabilirsin. Şimdiden birçok becerikliklere sahipsin.

Veya:

— Sen çocuğum okumalısın. Çünkü dersleri iyi kavrıyorsun, aldığın ödevi sonuna kadar götürüyorsun. metotlu çalışıyorsun.

Dinleyen de olur, dinlemeyen de... Bazı varlıklı aile, çocuğu okusun ister. Halbuki o arkadaşınız yetersizdir. Bocalar, yıllarını boş yere harcar, okul değiştirir, işin sonunu getiremez. Yine bazı aile, çocuğum okumasın, işte çalışsın der. O arkadaşınız ise iş esnasında kitap okur, mecmua karıştırır, gözleri okula giden arkadaşlarındadır. Sorarım size:

— Yanlış bir kararla yerlerini bulamayan bu arkadaşlarınıza yazık olmuyor mu?

Fakat bunlar içinde yurdumuzda olsun, dünyada olsun kendilerini yetiştirenler, büyük müessese kuranlar, çok zengin olanlar çıkmıştır. Hele insanlığa hizmet eden Edison'u hatırlayın. Edison, çok az okula gitti, çalışmağa mecbur oldu, gazete sattı. İş arasında kitap, mecmua okudu. Girdiği küçük bir memuriyette âletlerle uğraştı, kovuldu. Yine uğraştı. Nihayet biliyorsunuz; sinemayı, telefonu, telgrafı, megafonu ve nihayet elektrik ampulünü icat etti.

Okulun son günlerinde, ilersini iyi gören, iyi düşünen anne babalar:

— Şimdi bize söyleyin öğretmen, derler. Bukadar zamandır beraberce emek verdiğimiz çocuğumuz, hangi okula, hangi işe gitsin.

Öğretmenler bunlarla çok iyi anlaşırlar. Çocuklarına oyun çağında, okul çağında ilgi gösteren anlayışlı anne ve babalar ilerde hem rahat eder, hem de sizi yetiştirdiklerinden dolayı gurur duyarlar.

Sevgili cocuklar, yeni bir okula veya işe girmeden evvel muhakkak ÖĞRETMENLERİNİZLE KONUŞUN, ONLARIN FİKİRLERİNİ ALIN, sonra karar verin.

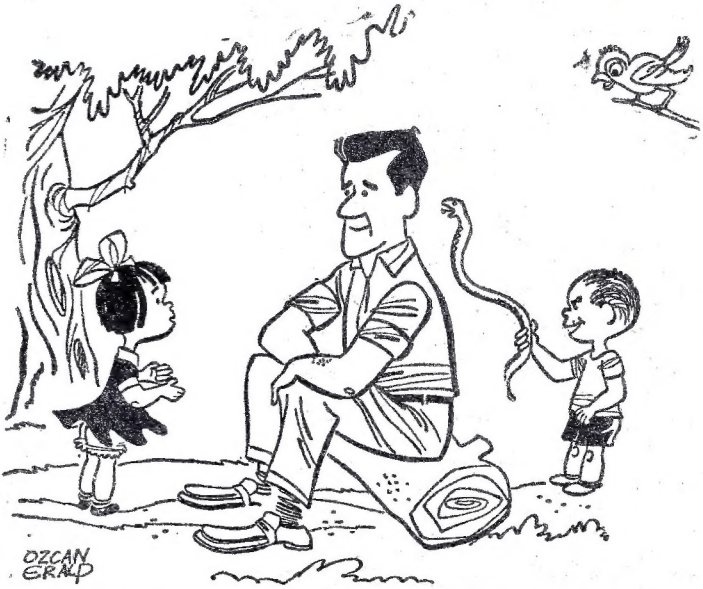

— Baba, sen yılandan çok korkanmışsın öyle mi? Annem bu sabah söyledi!

Nedir?

Fosil

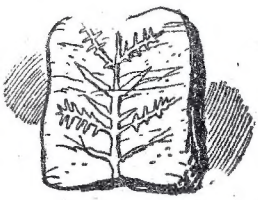

ESKİ devirlerde, yeryüzünün birçok kılıklar değiştirmiş olduğunu ve hâlâ da değiştiğini hepiniz bilirsiniz. Yeryüzünün içeriye doğru takriben elli kilometresi soğumuştur. Toprak adı verdiğimiz bu kabuk üstüste yığılmış birçok tabakalardan ibarettir. Bu tabakalar muhtelif jeolojik zamanlara aittir ve içlerinde o zamanlardan kalma hayvan ve nebatların kalıpları ve artıkları bulunur. Bu kalıp ve artıklar ya kireçiçerisinde kireçleşmiş veyahut ta kömür içerisinde kömürleşmiş bir halde bulunurlar. İşte fosil diye, toprak kiçerisinde, kireç, kaya, kömür halinde bulunan nebatların veya hayvanların kalıplarına ve artıklarına derler. Eğer bu, bir ağaç fosili olursa, nebat fosili; yaratık fosili olursa hayvan fosili adını alır.

Folad

İstiridye ve midye gibi, bir cins kabuklu deniz hayvanıdır. Soğuk olsun, sıcak olsun bütün denizlerde bulunur. Ayrıca üçüncü zamandan kalma toprak tabakalarında bulunan fosiller arasında da görünür. Foladlar fosforlu bir ışık verirler. Onun için geceleri bunların çokça bulundukları yerler bayağı aydınlık olur. Bu yaratıklar, kaya oyuklarında veya tahta çatlaklarında yerleşir, oralarda yaşarlar... Bazı liman rıhtımlarında ve köprülerde böyle oyuklarda yaşamaları yüzünden büyük zararlar yaparlar. Birçok cinsleri vardır.

ÇOCUKLARIMIZA AHLÂK ve DİN ÖĞÜTLERİ-BİLGİLERİ

Türklüğün ve Müslümanlığın Kavuşak Yeri: HORASAN

GEÇEN hafta, «İslâmiyet gerçi Arap Yarımadasında doğdu; fakat en evvel öz yerini Türklük âleminde buldu» demiştim. Buna sebep olarak da Türklerin eski dinlerinin TABİAT DİNİ olduğunu söylemiştim. Gerçek olan budur. Türkler, İslâmiyet doğmadan evvel de bir TEK Tanrı biliyorlardı; sadece Gök Tanrı'ya tapıyorlardı.

Hıristiyanlık, Karadenizden Tibet'e kadar uzanan büyük dağ setlerinden içeriye, Türk ellerine girememişti.

Dinleri tabiat dini olan Türkler, Orta Asya'dan çıkıp Ön-Asya'ya geçen Türkler İslâmiyetle karşılaşır karşılaşmaz hep müslüman oldular. Bu mübarek kavuşma yeri HORASAN'dır. Geçen hafta da size bu adı söylemiştim. Horasan, Türk ruhunun İslâm ile şereflenerek, çelikleşerek, önüne geçilmez İlâhî bir kuvvet haline geldiği kutlu yerdir.

KIRK YILLIK ÖĞRETMEN

Hertz Dalgaları

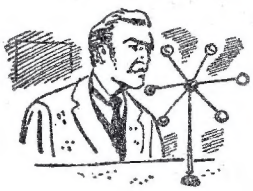

Bulanın adiyle anılan bu dalgalar (Elektromanyetik) bir nevi dalgalardır. Telsiz telefon bunlara dayanır.

Bulan adam 1857 yılında Almanya'da Hamburg şehrinde doğmuş bir mühendisti. Hertz bu dalgaları bulmuş ve bunların kuvvetlerini apaçık göstermiştir. Bu dalgalar hem işliyenleri durdurucu, hem de duranları işletici bir kuvvettedirler.

Radyum'a gelince:

Radyum'un hikâyesini hemen herkes bilir. Bu madeni Piyer Curie karısı ve Bemon isimlerinde üç Fransız buldular. Radyum, bilinen en kuvvetli radyoaktif cisimdir. Radyoaktif demek, görünen veya görünmeyen tecirli ışıklar, şualar doğurmak ve bunları yaymaktır.

Bu ışıkların hem yakıcı, hem yapıcı tesirleri vardır.

Radyum çok pahalıdır. Bunun sebebi de tonlarca topraktan ancak bir desigram veya bir santigram radyum çıkarılabilmesidir. Bugün radyumu en zengin topraklar Belçikada Kolorada'da ve Portekiz'de

ATALAR SÖZÜ

GEÇEN HAFTA: «Ata olmıyan ata kadrin bilmez» demiştim. Atalar hayatta iken kadri iyice bilinmiyor. İşte bir Atalar Sözü daha:

Ata oğula bir bağ kıydı, Oğul ataya bir salkım kıymadı

Ananın, babanın evlâda yaptığı fedakârlıkları çocuklar kolay kolay takdir edemiyorlar. Babası oğluna bir bağ bağışlayabildiği halde evlât babaya bir salkım vermekte tereddüt ediyor sözü, daha ziyade, manevîdir. Ana ve babanın evlatları için katlandıkları zahmetlere nisbetle çocukların onlara karşı yaptıkları azdır. Bir annenin geceler gecesi sabahlara kadar çocuğunun başı ucunda uykusuz geçen ömrüne karşı evlâtlar ayni fedakârlığı kolay kolay gösteremez. Fakat bu her çocuk için değildir elbette.

Ay Alioğlu

OLMUŞ HİKÂYELER

Balığın karnındaki hazine

İHTİYAR deniz kurdu, nargilesinden bir nefes çektikten sonra:

— Hemen evlât, dedi. Onlar birşey mi? Ben tam 60 yıl şu mavi dalgalar üstünde gezdim.

Elile, on adım kadar ilerimizde şıpırdayan dalgaları gösterdi ve devam etti:

— Ben denizcilikte geçirdiğim ömrümün yarısından fazlasını Türk sularının dışında yaşadım. İnan bana. Dünyanın gezmediğim köşesi, görmediğim adamı hemen hemen kalmadı.

Mahmut Usta, önüne bakarak gülümsedi. Kahvesini höpürdetti. Bir nefes daha nargile çekti. Sonra:

— Benim bir kere zengin oluşum vardır, dedi. Bak sana anlatayım.

O zamanlar Güney denizlerinde balık avlıyorduk. En belli başlı avımız, köpek balıklarıydı. Bir İngiliz kumyanyası, bu balıklardan yağ çıkarıyordu. Bilir misin? Bir köpek balığı aşağı yukarı 1000 kilo gelir. İçlerinde 3000 kilo gelenleri bile vardır. Köpek balığı, deniz canavarlarının en korkuncu ve en müthişidir.

Günün birinde, Hint denizindeki adalardan birinden ayrılarak yine avcılığa çıktık. Daha ogün öğle üstü, geminin peşine bir sürü köpek balığı takıldı. Tayfalardan birinin aklına esmiş, koca bir halatın ucuna bir çengel bağlayarak ucuna da bir parça et takmış ve denize salmış, hemen o saniyede birkaç balık birden çengele atılmışlar ve bir tanesi de kıskıvrak yakalanmış. Koca canavar, handiyse halatı koparacak. Fakat geminin vinçlerinden biri vasıtasiyle iri balığı güverteye çektik.

Güverteye çektik ama, hayvan zıplamağa, kuyruğile etrafa müthiş silleler atmağa başladı. Biran evvel canını cehenneme yollamak için baltaları kaptığımız gibi giriştik. Arkadaşlardan biri yediği bir kuyruk darbesile yarı baygın bir halde yere yığıldı.

Fakat bu sırada tayfalardan birile ben, iki balta vuruşuyla canavarın canını cehenneme yolladık.

Bir de karnını yaralım ki içinden ne çıksa beğenirsin? Ufacık bir demir kutu.

Köpek balıkları pek pis boğazdırlar. Ne bulurlarsa yutuverirler. Zahir hayvan, batan bir gemide yiyecek namına bu kutuyu bulmuştu.

Kutuyu da baltalarla açtığımız zaman içinden bir sürü para ve altın çıktı. Paylaştık. Adam başına şöyle bizim paramızla onar bin lira kadar düştü.

Hayvanları Sevelim!

Hayvanlara acımak insanlık ödevidir,
Onlar da yaratıktır acımak lâzım gelir.
İşte bir cici kuzu yürüyor meleyerek,
İçimize verdiği tatlı duygu ne gevrek.
Koyun ayrılamıyor sevdiği yavrusundan,
Biz mi kaldık onları ayırmağa kalkışan?
Şu ata bir bak hele ne parlıyor yelesi,
Ona kırbaç vuranın eli taşa gelesi.
Bütün hayvanlar birer Tanrı yaratığıdır;
Tanrısını sevenler onlara mutlak acır.
Kuşlar başka bir âlem, ne güzel ötüyorlar,
Onları da severiz, onlarda da bir can var.
Acıyalım, sevelim hayvanları çocuklar,
Çünkü onların bize bir çok yardımları var.

Kâzım Nami DURU

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI: 7 CİLT: 1
9 TEMMUZ 1958

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:
CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan:
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan:
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul
Telefon: 22 37 14

Basıldığı yer:
TÜRKİYE BASIMEVİ

İç mecmua: APA Ofset
Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı: 50 kuruş. Yıllık abonesi (50 sayı) 25, altı aylığı 12,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

Kimdir?

İBRAHİM MÜTEFERRİKA

İstanbul'da ilk defa basımevini kuran adamdır. Macaristan'da doğmuştur. Ailesi fakirdi. Papaz olmak için rahip mektebinde okumuştu. 1692 senesinde Osmanlılara esir düştü. Onsekiz yaşında İstanbul'a getirilip esir pazarında köle olarak satıldı. Çok zorluk gördüğü için müslüman oldu. İbrahim ismini aldı.

İbrahim Efendi çok zeki ve bilgili bir adamdı. Türklüğü ve müslümanlığı benimsemişti. Onu korumak için kitaplar bile yazmıştır.

İbrahim Müteferrika ilk basımevini kurduğu zaman geri kafalı insanlar çoktu. O zaman sadrazam yani başbakan olan Damat İbrahim Paşa, basımevinin ilk masraflarını vermiş, matbaacıları korumuştur. İlk basımevi 1726 da Sultanahmet civarında bir evde açılmıştır.

Kendisi birçok kitap yazmıştır. Ayrıca tercüme eserleri vardır. O zaman kâğıt fabrikası yoktu. Avrupa'dan alınıyordu. İbrahim Efendi Yalova'da bir kâğıt fabrikası da kurdurttu. Bu fabrika az yaşadı.

İbrahim Müteferrika değerli ve faydalı bir adam olarak yaşamıştır. 1745 senesinde İstanbul'da ölmüştür. Mezarı Kasımpaşa'dadır.

ARADA EZİLDİ

Millî piyango çekildiği gün salondan çıkan iki kişi aralarında konuşuyorlardı.

— Bizim biletin bir altına, bir üstüne vurdu da bizimkine bir şeycikler yok!...

— Gayet tabii! Bir altına bir üstüne vurunca, senin numaran ara yerde ezildi, gitti.

? MERAKLI Bahisler

Dünyanın Çatısı

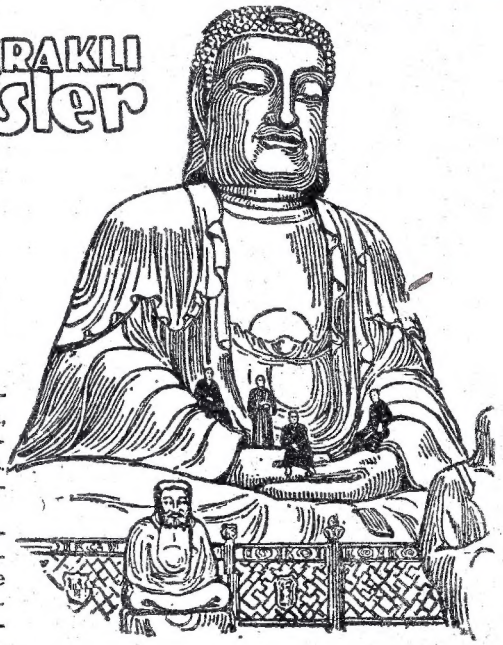

Yazımızın başlığını okuyunca, belki de hayret edeceksiniz. Dünyanın çatısı olur mu?

Dünyanın çatısı, Budist'lerin, Tibet yaylasına ve Himalâya dağlarına verdikleri addır. Bu sarp dağların göbeğinde Lhasa şehri bulunur ki, burası Budist'ler arasında, Hıristiyanların Roma'sı yerini tutar. Burada Budizm dininin baş papazı «Dalay Lâma» oturur. Budizm, yeryüzünün en büyük üç dininden biridir. Bu dine inananlar başlıca Asya'dadır. Bu adamlar, dinin kurucusu olan Buda'yı sayar ve onun gösterdiği tanrılara taparlar. Bugünkü Asya'da Budist birçok Türkler de vardır.

Roma'ya girmek yasak değildir. Fakat Lhasa şehrine bir Budist'ten başka kimse giremez. Budist'ler de oraya ancak hacılığa giderler ve özel izinle şehre girebilirler. Meşhur Asya gezgini Swen Hedin de bu şehre girmeğe uğraşmış, hattâ bir kere tâ şehrin kapısına kadar varmıştı.

Lhasa birçok turist çeker. Bunun sebebi de bu şehir üzerlerdir. Söylenildiğine göre Lhasa'da yirmi metre yüksekliğinde rine anlatılan bin türlü efsaneiki büyük Buda heykeli vardır. Bunlardan birisi, altın kaplıdır. Ötekisi ise, tamamiyle yakut kaplıydı. Fakat bir yer sallanması neticesinde toprağa çöktü. Budistler bu heykelin Buda'nın isteğile yere gömüldüğüne inandıklarından, milyonlar değerindeki bu koca hazineyi gömüldüğü yerden çıkarmadılar.

Lhasa şehri, Hristiyanların Roma'sı yerini tutar. Burada Budizm dininin baş papazı, Dalay Lama oturur. Budizm yeryüzünün üç büyük dininden biridir.

İlkokulun 1 - 5. sınıflarından bu sene (pekiyi) derece ile mezun olanların resimlerini, neşre devam ediyoruz. Bu yıl (pekiyi) derece ile sınıflarını geçen kardeşlerimizin, sınıf geçme derecelerini başöğretmenlerine tasdik ettirerek, adları, okul adresleriyle birlikte yollamalarını bekliyoruz.

ÜMRAN ÖZDAMAR ☆ Adana, Cebesoy ilk okulu, Sınıf: 5 No. 541

ERMAN ÖZDAMAR ☆ Adana, Cebesoy İlkokulu, S. 2, No. 592

TEOMAN CENGİZ ☆ Aksaray, I. Deneme İlkokulu, S. 2/B, No. 365

TULİN ERSÖZ ☆ İstanbul, Yedikule İlkokulu, Sınıf. 1/B. No. 623

KEMAL ALPAYIM ☆ Karşıyaka, Cumhuriyet İlkokulu, S. 4/B, No. 199

EMİN ATEŞ ☆ Kadıköy, Gazi. M. Kemalpaşa İlokulu, S. 2/C, No. 199

EMEL SEZER ☆ Çankaya, Mithatpaşa İlkokulu, Sınıf: 2, No. 25

HAMDİ ÖZKUN ☆ Adana, İnkılâp İlkokulu, Sınıf: 5/B, No. 310

SERVET KORKMAZ ☆ Şehremini, Kara Ahmet Paşa İlokulu, S. 2/C, No. 590

Hiç Düşündünüz mü?

İyi bir öğrenci misiniz ?

Aşağıdaki soruları okuyunuz. Doğru olarak hepsine evet veya hayır cevabı veriniz. İyi bir öğrenci iseniz bu soruların 13 üne evet ikisine hayır cevabı verirsiniz. Orta bir öğrenci iseniz 8 ine evet cevabını verirsiniz. 7 den aşağı evet cevabı verenler de fena öğrencidir.

1 — Tramvayda, otobüste, vapurda yerinizi büyüklere verir misiniz?

2 — Okula her sabah zil çalmadan önce gider misiniz?

3 — Öğretmenin anlattığı dersi anlıyamazsanız parmak kaldırıp sorar mısınız?

4 — Okuldan döndükten sonra, önlüğünüzü çıkarıp elinizi, yüzünüzü hemen yıkar, çantanızı yerine koyar mısınız?

5 — Evde ufak tefek işlerde annenize yardım eder misiniz?

6 — Geceleri dersinizi erken bitirip biraz oturduktan sonra, erken yatar mısınız?

7 — Büyüklerinizin verdiği harçlığın bir kısmını kumbaranıza atar veya bir kenara saklar mısınız?

8 — Defterlerinizin, kitaplarınızın üstünü çizip resimler yapmaz mısınız?

9 — Aldığınız mecmuaları ve kitapları ona, buna verip alamazsanız bunları sorup arar mısınız?

10 — Derste veya evde defterlerinize ödevinizi yaparken küçük kusurlar veya karalamalar olunca sayfayı yırtmaz mısınız?

11 — Kirli kâğıtları yonttuğunuz kalemleri sıranın içine veya altına atmaz mısınız?

12 — Sizin olmıyan bir kalem veya silgiyi yerde gördüğünüz zaman üstüne basıp geçmez misiniz?

13 — Yolda, içinde para bulunan bir çanta bulsanız hemen polise veya eve gelip büyüklerinize söyler misiniz?

14 — Anneniz sizi çarşıya gönderdiği zaman alış veriş sırasında dükkâncı size fazla para verirse geri verir misiniz?

15 — Sınıfta, veya derste kaçamaktan, gizlenerek yemiş yemez misiniz?

ÇOCUK HAFTASI

İÇ MECMUA

YILDIRIM KAPTAN, DOĞU VE BATI ÜLKELERİ ARASINDAKİ GERGİNLİĞİ KALDIRMAK İÇİN **KAH-ME**'NİN DOĞU ÜLKESİNE GİTMİŞTİ. DAHA HUDUTTAN GİRER GİRMEZ, ONU YAKALAYIP **CASUS** DİYE HAPİSE ATTILAR!...

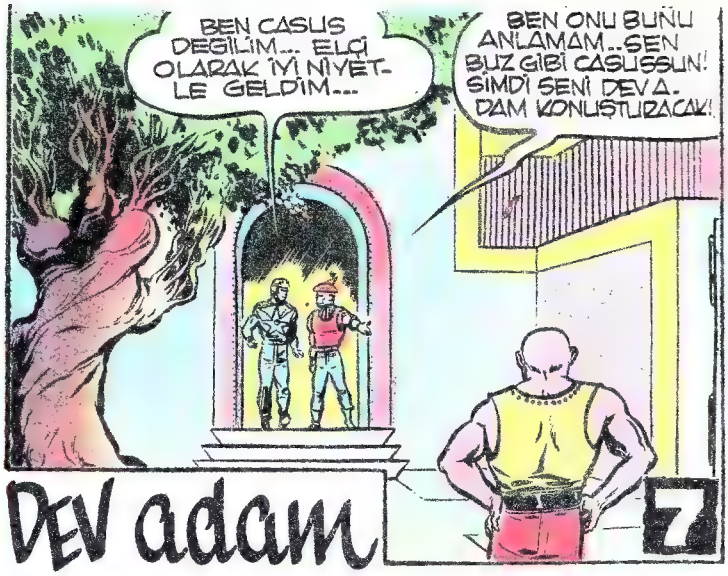

DEV adam

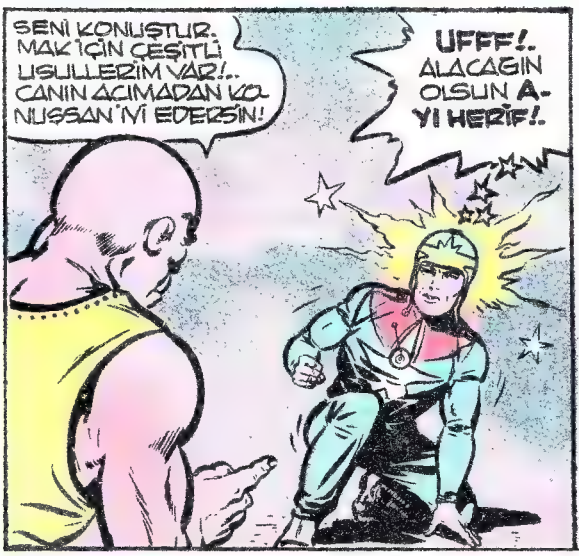

HAKLISIN... MÜBAREGİN CASUSLARI KONUŞTURMAK İÇİN GÜZEL METODLARI VAR!..

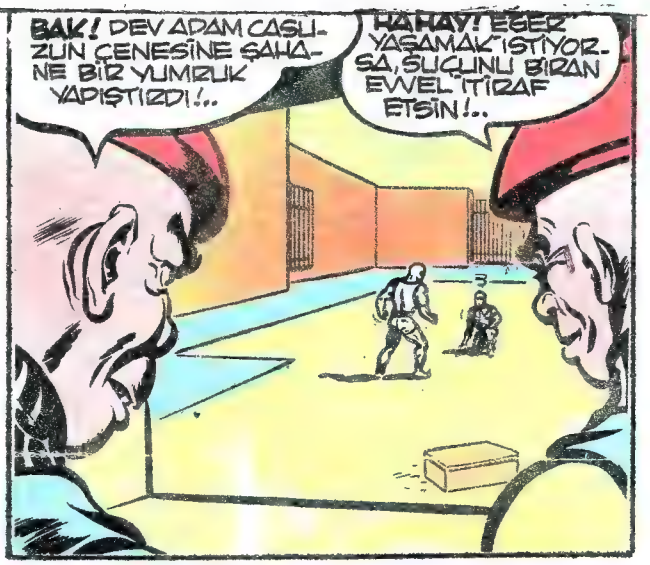
BAK! DEV ADAM CASUZUN ÇENESİNE ŞAHANE BİR YUMRUK YAPIŞTIRDI!..
HAHAY! EĞER YAŞAMAK İSTİYORSA, SUÇLUNU BİRAN EVVEL İTİRAF ETSİN!..

KONUŞ CASUS!.. SENİ BURAYA KİM GÖNDERDİ?.. NİÇİN BURAYA GELDİN?..

DELİMİSİN ŞEN?.. BURAYA SULH İÇİN GELDİM!. ŞEFİNİZ KAH-ME'NİN DE HABERİ VAR!..
DEMEK İNKAR EDİYORSUN!

DEVADAM BİRDENBİRE SALDIRARAK YILDIRIM KAPTAN'IN ÇENESİNE O MÜTHİŞ YUMRUĞUNU BİR DAHA SALLADI...

...FAKAT YILDIRIM KAPTAN ANİ BİR HAREKETLE YANA ÇEKİLEREK O KORKUNÇ YUMRUKTAN ÇENESİNİ KURTARDI!..
HERİFİN TEKNİĞİNİ ALDIM.. ŞİMDİ JİU-JİTSU İLE ONU ALT EDEBİLİRİM!

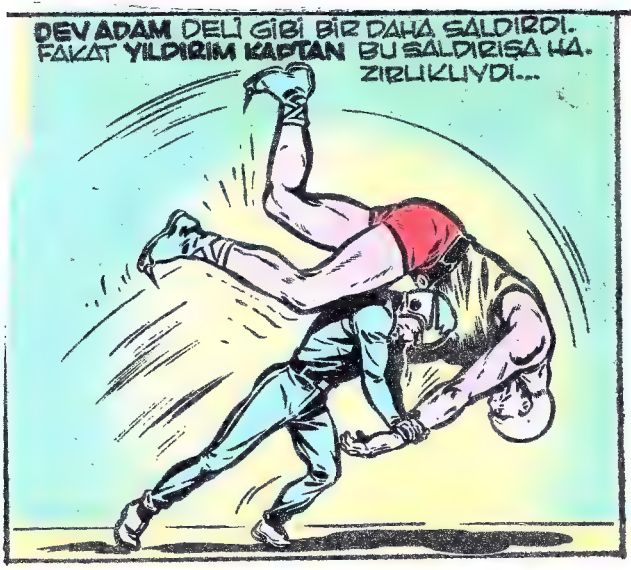
DEVADAM DELİ GİBİ BİR DAHA SALDIRDI. FAKAT YILDIRIM KAPTAN BU SALDIRISA HAZIRLIKLIYDI...

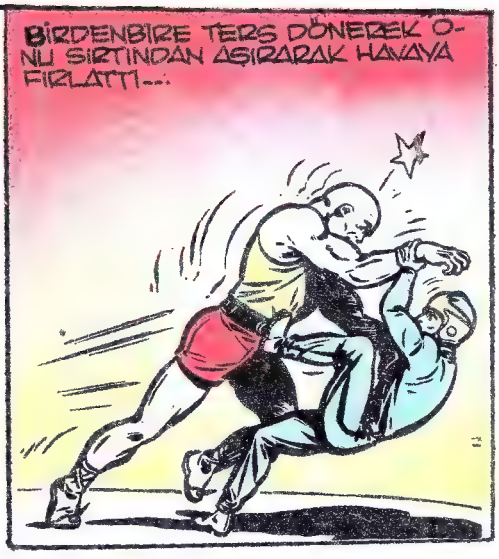
BİRDENBİRE TERS DÖNEREK ONU SIRTINDAN AŞIRARAK HAVAYA FIRLATTI...

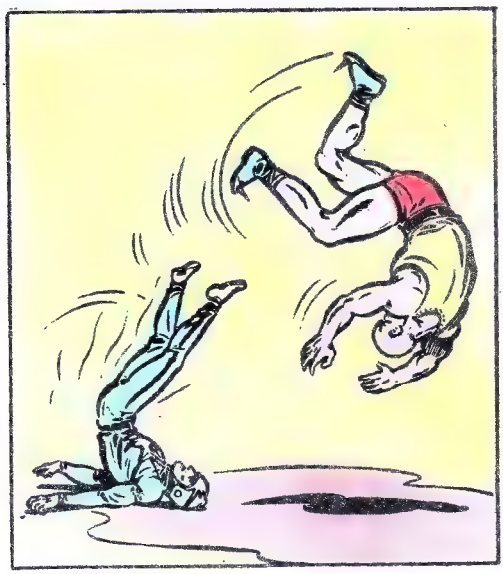

TUHAF ŞEY! BU CASUSTA BİLMEDİĞİMİZ MARİFETLER VAR!... BAK DEVADAM'I NASIL HAVALARA FIRLATTI!..
MERAK ETME!.. DEVADAMDA DA ONUN BİLMEDİĞİ MARİFETLER VAR.. ŞİMDİ GÖRÜRÜZ... HAYDİ!

BEN ŞÜPHELİYİM DOĞRUSU! BİZİM DEVADAM BU CASUSLA BAŞ EDEMİYECEK!..
GÖRECEĞİZ!..

DEMEK BENİ YERE FIRLATTINHA!..ŞİMDİ GÖRÜRSÜN!
GELDE GÖSTER! BEKLİYORUM!

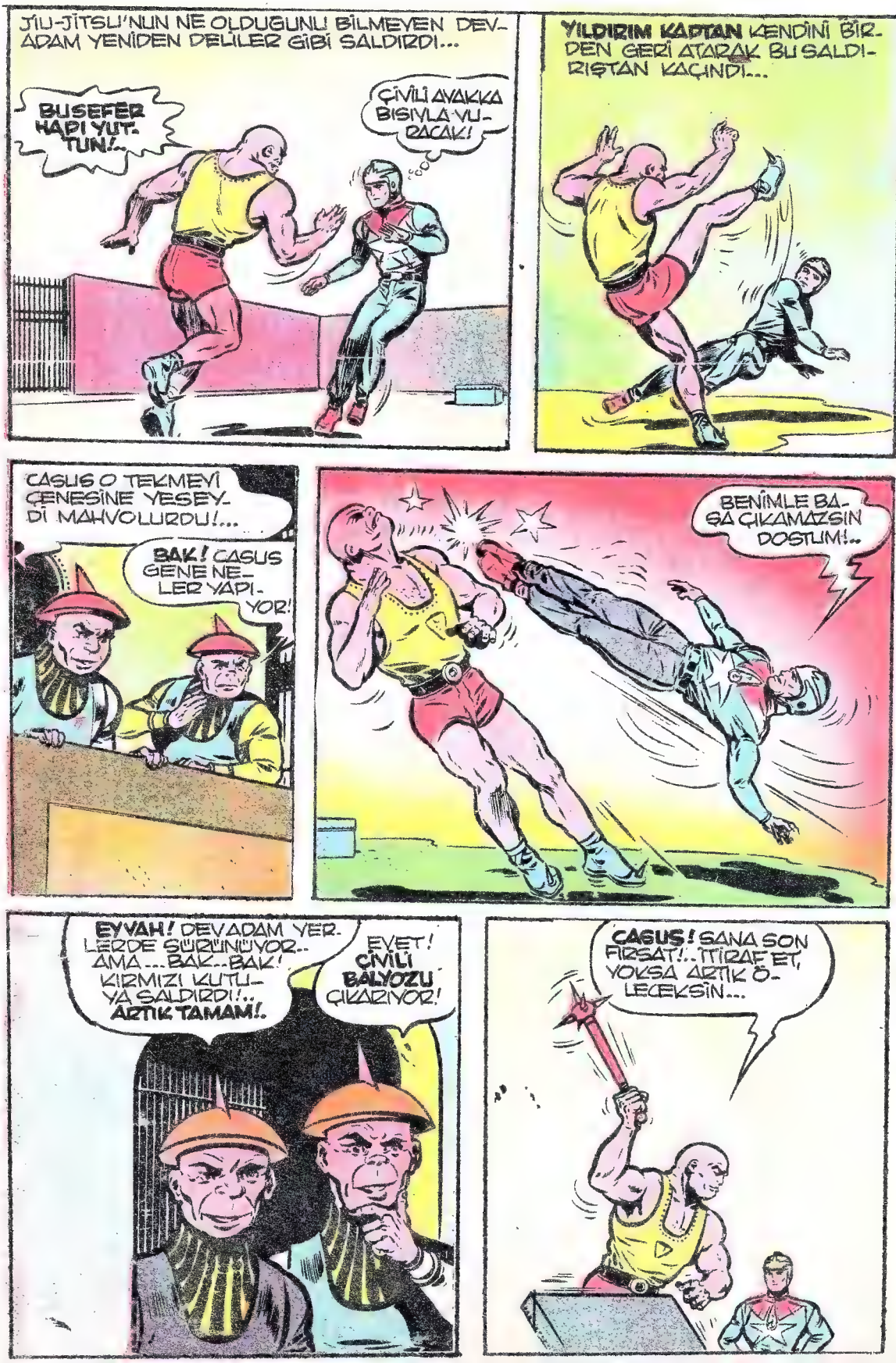
JİU-JİTSU'NUN NE OLDUĞUNU BİLMEYEN DEVADAM YENİDEN DELİLER GİBİ SALDIRDI...
BU SEFER HAPI YUTTUN!..
ÇİVİLİ AYAKKA BIÇIYLA VURACAK!
YILDIRIM KAPTAN KENDİNİ BİRDEN GERİ ATARAK BU SALDIRIŞTAN KAÇINDI...
CASUS O TEKMEYİ ÇENESİNE YESEYDİ MAHVOLURDU!...
BAK! CASUS GENE NELER YAPIYOR!
BENİMLE BAŞA ÇIKAMAZSIN DOSTUM!..
EYVAH! DEVADAM YERLERDE SÜRÜNÜYOR.. AMA... BAK.. BAK! KIRMIZI KUTUYA SALDIRDI!.. ARTIK TAMAM!.
EVET! ÇİVİLİ BALYOZU ÇIKARIYOR!
CASUS! SANA SON FIRSAT!.. İTİRAF ET, YOKSA ARTIK ÖLECEKSİN...

YILDIRIM KAPTAN CEVAP OLARAK, DEV ADAM'IN ÇİVİLİ BALYOZ'U TUTAN KOLUNA ÖLDÜRÜCÜ BİR YUMRUK ATTI... BALYOZ DEV'İN ELİNDEN UÇTU...

--VE ONUN ŞAŞKINLIĞINDAN İSTİFADE EDEREK, DEV'İN ÇENESİNE KORKUNÇ BİR TEKME ATTI---

BİZİM DEV ARTIK HAPI YUTTU SAYILIR... BU CASUS ÇOK TEHLİKELİ ONU YOKETMEMİZ LÂZIM...

HAKLISIN! CASUSU YEŞİL FIÇIYA KOYALIM!..

VAH ZAVALLI!.. NE OLDU SANA BÖYLE?..KALK DA BAŞLIYALIM...

ŞİMDİ SANA ALAYETMEGİ GÖSTERİRİM!..

NE GÖSTERECEKSEN GÖZELİM!.

DEV ADAM ÇILGINA DÖNMÜŞTÜ... TEKRAR KIRMIZI KUTUYA KOŞTU!.

ŞİMDİ GÖRÜRSÜN!.. BU SEFER İŞİN TAMAM...

BU LÂFI ÇOK KULLANDIN MAYMUN SURATLI!..

EYVAH! BU ELEKTRİKLİ TESTERE ÇOK KORKUNÇ!. BUNA JİU-JİTSU SÖKMEZ!
ZZZZZ

YILDIRIM KAPTAN KAÇMAGA BASLADI..
BOŞUNA KAÇMA KURTULAMAZSIN!
ZZZZZ

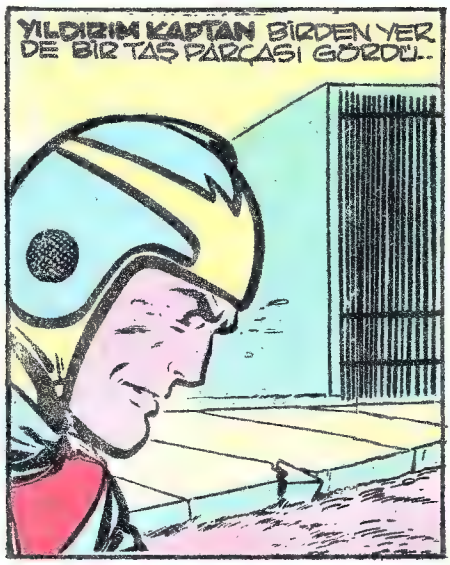
YILDIRIM KAPTAN BİRDEN YERDE BİR TAŞ PARÇASI GÖRDÜ..

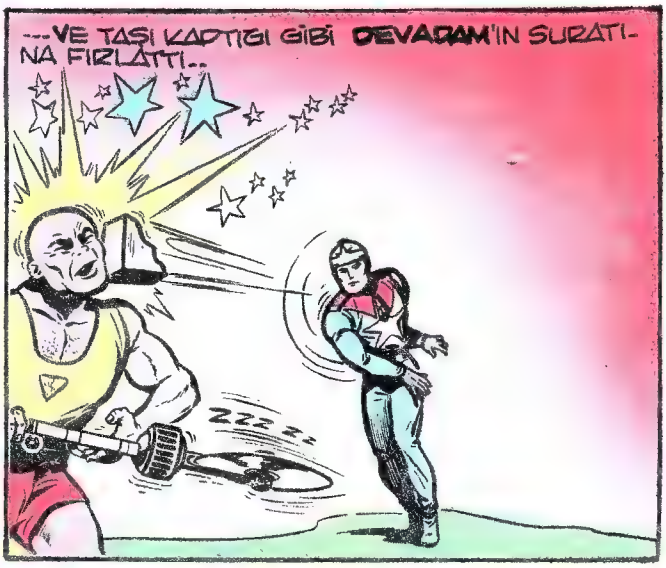
---VE TAŞI KAPTIĞI GİBİ DEVADAM'IN SURATINA FIRLATTI..
ZZZZZ

BAK! CELLATBAŞI İŞTE BU ADAMI TEMİZLİYECEKSİN... BU MEMLEKETİMİZE FENA NİYETLERLE GELEN BİR CASUSDUR!..

BASÜSTÜNE!. EVVELA ŞU BAYILTAN TABANCA İLE ONU UYUTAYIM!..

BAYILAN **YILDIRIM**'I AÇIK BİR ARAZİYE GÖTÜRÜP ORADA DURAN BÜYÜK MERMİ ŞEKLİNDEKİ BİR FIÇININ YANINA GETİRDİLER...

AÇIN ŞU YEŞİL FIÇIYI DA İÇİNE KOYALIM...

TAMAM! ŞİMDİ SADİ AYARLAYINDA BİZ KAÇALIM!..

SAATİ AYARLADIM!.. ARTIK BURADA İŞİMİZ KALMADI!..

O HALDE UZAKLAŞALIM!..

YEŞİL FIÇI İNFİLAK ETTİĞİ ZAMAN UZAKTA OLMALIYIZ!..

TICK

TICK

ZAVALLI YILDIRIM KAPTAN FIÇININ İÇİNDE ÖLÜMÜNÜ BEKLERKEN KAH-ME'NİN ADAMLARI UZAKLARA KAÇIYORLARDI...

TICK

HAPİSHANENİN KULESİNE ÇIKIP **PATLAMAYI** BEKLEDİLER...

NİÇİN PATLAMADI? YOKSA AYARI MI BOZUK?...

HAYIR! BEN SAATİ **20 DAKİKA** SONRASI İÇİN KURDUM!

KAH-MENİN SARAYINDA YILDIRIM KAPTAN'I BEKLİYEN YEPYENİ MACERALAR VAR!..

GELECEK SAYIDA:

DÜŞÜNCELERİ okuyan MAKİNE

Dayak Şöyle Dursun, Fiske Bile Atmak Yok...

YAZAN : SULHİ GABAN

Vücut yapısının aksaklığı, çocuk daha pek küçükken sarıldığı kundaktan başlar. Bunu yaşına, iki yaşına bastığı zaman giydirilen çamaşır ve elbiselerin sıkılık dereceleri fazlalaştırır.

Evde otururken ve yatarken normal olmıyan duruş; uzanışı; okulda sırasında rastgele ilişişi, çocuğun fizik bünyesine tesir eden çok mühim faktörlerdir.

Bidayette ana, baba, kardeş ve akrabasının yürüyüşünden tutunuz da, yemek yemesine ve konuşurken el ve yüz hareketlerine varıncaya kadar her şeyi taklit eden çocuk, okula gittiği zaman, bilmediği, pek çok şeyleri, duymadığı ve duyması onun gelişmesi bakımından zararlı olan sözleri arkadaşlarından öğrenir.

Hakikî mânası çirkin, fakat sokakta arsada, hattâ okulun teneffüs saatlerinde söylene söylene; âdeta tabiî hale gelen bu ayıp lâflar, kötü ve mânasız hareketler çocuk için o kadar tabiî hale gelir ki; istese de istemese de evine döndüğü zaman sarftan kaçınmadığı bu kelimeler, hiç lüzumsuz yaptığı jestler için, ebeveyninden türlü sözler işitir, hattâ duruma üzülen ve sinirlenen büyükleri onu bir temiz de döverler.

Çocuk fıtraten mütecessis olduğu, yani bilmediği ve görmediği şeylerle karşılaştığı zaman onları öğrenmek istediğinden; daima sorar.. Öğrendiklerini de tekrar eder.

Hayat icabı diyebileceğimiz bu zincirleme bilgi yarışında, biraz evvel duygunun ve yapılanı tekrar suretiyle hoş olmıyan konuşması ve hareketleri onun dayak yemesi ile son bulduğu zaman, gelişme çağında bulunan çocuk, şiddetli bir tokat, yahut kulağının hızlı çekilme veya bükülmesinin maddî acısını dayak yediği o günden çok sonra çeker.

Çocuğunuza vurduğunuz ellerinizi, yıllar sonra başınıza vuracaksınız.

Beden ârızalarının böylece çok erken başlayıp anormalleştiği zamanlarda; büyüklerine karşı koymak kudret ve kuvvetine sahip olamıyan çocuk moral bakımdan yıpranır, bunun neticesi cesaretini kaybederek gayrı şuurî bir korku hissinin tesiri altında kalır.

Yahut daha ileri - halk dili ile kendini bildiği - yaşlarda, bu çağın fütursuzluğu neticesi olarak ebeveynine karşı kovar.

Çocuğundaki reaksiyonun gerek bu, gerekse korku şeklinde vücut bulması, mânen gelişmesine engel olduktan başka, onun bedenî bakımdan olgunlaşmasına da aksi şekilde tesir eder.

Kafaca ve ruhça ve beden yapısı yönünden çocuğun inkişafı; kendisini yetiştirenlerin dikkat ve basiretleriyle, psikolojik anlayış ve anlatışlarının tekâmül derecesine bağlıdır.

Zekâ, cesaret, irade de dahil olmak üzere vücut tenasübü bakımından çocuğunu normal görmek, onun normal yaşamasını istiyenler, yavrularına değil dayak atmak, fiske bile vurmamalı, vurdurmamalıdır.

Yağmurun Öğrettiği Hakikat

VAKTİYLE zengin bir beyzade vardı. Zengin olduğu halde alçak gönüllü bir adamdı. Her gün köşkünden tek başına çıkar, uzun yürüyüşler yapardı.

Yine böyle bir gezinti sırasında bir gün çok kuvvetli bir yağmura yakalandı. Bereket versin az ilerde küçük bir kulübe vardı. Koştu, kapısını vurdu, yağmur geçinceye kadar misafir edilmesini rica etti

Köylü kadın bu asîl misafiri yerlere kadar eğilerek içeri aldı, oturttu.

Kulübe içi oldukça kalabalıktı. Dört küçük çocuk bir masanın etrafında oturmuş, annelerinin önlerine koyduğu çorbayı içiyorlardı. Beyzade bir çorbaya, bir de çocuklara baktı. Çorba yağsız ve sulu bir şey olduğu halde çocukların hepsi topaç gibi idi. Merak edip sordu:

— Bu çorbayı çocuklar nasıl oluyor da böyle iştahla içiyorlar. Yoksa pişirirken içine başka şeyler de koyuyor musunuz?

Kadın:

— Tabii beyzadem! diye cevap verdi. Çocukların iştahı benim çorbaya kattığım şeylerden ileri geliyor. Bunlardan birincisinin adı «Alın teri» dir. Çocuklarım içtikleri bu çorbayı haketmek için tarlada çalışırlar. İkincisinin adı «Açlık» dır. Çünkü ben çocuklarıma yemek saatleri dışında abur cubur yedirmem. Üçüncüsü ise «Halinden memnun olmak» tır. Çocuklarım şehirlilerin yedikleri iyi şeyleri tatmamış olduklarından bu çorba ile yetinirler ve bundan daha lezzetli bir yemek olabileceğini düşünemezler.

3 ARKADAŞ

HİSSİ VE ÖĞRETİCİ ROMAN — 7 — YAZAN : KEMALETTİN TUĞCU

MİSAFİRLER gitmişti. İhtiyar biraz canlanmış gibiydi. Şaşırıp kalan Ömer'e:

— İşte böyle evlât, diyordu. Bizim geçimimiz bu yüzdendir. Bazen üst üste para gelir. Bazen aylarca semtimize uğrayan olmaz. Allaha bin şükür aç kaldığımız pek yok.

Hemen yirmi beş lirayı Ömer'e verdi. Bir çuval kömürle bir teneke gaz almasını söyledi. Sonra toptan yiyecek alarak bir köşeye atacaklardı. Esnafa da bazı borçları vardı. Hava biraz yumuşayınca gidip onları kendi eliyle berecekti.

Ömer bu paraya sevindi. Eşya almak için kendi parasından biraz arttırabilecekti. Kendisinde büyük bir sevinç duyan çocuk daha fazla hevesle, gayretle çalışmağa başladı.

— 5 —

İHTİYAR adama, üst üste kitap getiren, hattâ birgün onu otomobille alıp götürenler epeyce bir para vermişlerdi. İhtiyarcık hayatından memnundu. Köşesinde oturuyor, gözlüğünü takıyor, günde bazen bir satır, bazen daha fazla yazıyordu. Ömer bu işten anlamıyordu ama yapılan işin çok değerli olduğunu da anlıyordu.

En iyi taraflardan biri de paranın bollaşmış olmasıydı. Tosun'a bir kat elbise, yeni ayakkabı ve çamaşır almak mümkün oldu. Ömer ihtiyarın da ihtiyaçlarını düşündü. Bir daha kışa, ömürleri varsa üşümeyecek, aç kalmıyacaklardı.

Nisanın ortalarında Ömer'in odası aşağı yukarı tamamlanmıştı. Eskiciden aldığı demir karyolayı boyamış, köşeye kurmuş, odanın tek penceresine bir perde asmış, yere iki hasır döşemiş, bir tahta masa uydurup boyamış, duvara kitap rafı yapmış, pencerenin önüne, bir de divan almıştı.

Bunların üstünü döşemek daha pahalı olodu. Yatak, yorgan, yastık, divana bir şilte, üstüne bir örtü, en ucuzundan olarak ikiyüz elli liraya malolmuştu.

Derviş Usta onu bir yorgancıya götürdü, kefil oldu, ayda elli lira verecekti. Bir an önce odasına kavuşmak için Ömer bu borca girdi. Artık mümkün olduğu kadar boğazından kesiyor, parasını sıkı tutuyordu.

Ali Usta tekrar iş başına gelmişti. Baş parmağı yoktu artık. Derviş Usta da eski işinin başına geçmiş, Ömer'i kutu yapmak için bir masaya geçirmişlerdi. Bu işi testereden daha kolay yapıyordu. Bir boyda kesilmiş tahtaları çakıyor, kutu şekline koyuyordu.

Ali Usta ona düşman olmuştu. Sebebini kimse anlamıyordu. Okadar hizmet eden çocuğa kin bağlaması kendi ahlaksızlığından ileri geliyordu. Birgün onu masadan ayırıp çıraklık yaptırırken ve yeni gelen çocuğu onun yerine geçirirken Orhan Bey içeriye girerek durumu görmüş ve Ömer'i niçin usta gibi çalıştırmadığını sorunca Ali Usta:

— Beceremiyor, demişti.

Fakat biraz sonra Derviş Usta, Orhan Beyin yanına giderek Ali Usta'nın Ömer'e düşman olduğunu, bu yüzden bütün suçları kendisine yüklediğini, çocuğun her işi en eski ustalar kadar dikkatle ve iyi olarak yaptığını söylemiş, Orhan Bey de ertesi gün inerek Ali Usta'ya:

— Ömer'i testerede çalıştır, emrini vermişti.

Sonra da ilâve etmişti:

— Ömer benim evlâdım demektir.

O günden sonra da günde iki defa atölyeye inerek kontrola başlamış ve Ali Ustayı hırpalayacak sebepler aramıştı. Bu hal bütün işçilerin hoşuna gidiyordu.

Birgün, Ömer'le Kenan bir masanın üzerini temizlemiş, yemeklerini birbirine katarak yiyorlardı. Ömer odasını anlatıyor, Kenan içini çekiyor ve o da böyle bir odaya sahip olmayı istiyordu. İki çocuk arasında gittikçe artan bir anlaşma ve sevişme vardı.

Ömer bir aralık sordu:

— Sen kimin nesisin Kenan? Ayni yerde çalışıyoruz ama daha birbirimizi tanımıyoruz.

Kenan içini çekti:

— Uzun hikâye, dedi. Bu pazar sana geleyim de konuşuruz.

İki gün sonra öğleye doğru Kenan eve geldi. Ömer o gün için daha hazırlıklı bulunmuş, yemek yapmış, tatlı ve meyva almıştı. İhtiyar adam da bu genç misafirden pek hoşlandı.

Yemekten sonra Ömer'in odasında oturdular. Kenan anlatmağa başladı:

Ali Usta Ömer'e düşman olmuştu. Fakat sebebini kimse bilmiyordu.

Benim babam tesviyeciydi. Bunun gibi küçük bir evimiz vardı. Bahçemizde oynarken annem mutfak kapısını açık tutar ve bana sık sık seslenirdi. Babam iyi para kazanıyordu. Yer içer, pazar günleri de üçümüz gezmeğe giderdik.

Bizim taraftaki okula başladığım zaman çok sevinçliydim. Babam da özeniyor, bana:

— Sanat fena değildir ama ben seni doktor yapmak isterim oğlum, diyordu. Çalış, iyi oku. Benim seni çalıştıracak bilgim yok ama...

Zavallı babacığım, kendisi okumadığı için okumaya karşı büyük bir hevesi vardı. Her akşam defterlerimi, kitaplarımı karıştırır, ben çalışırken gürültü etmekten çekinirdi

İlkokulu bitirdim. Ortaya yazıldım. İşte o sene babam birden hastalandı. Kendisini çok hırpalamış ve kalbini yormuştu. Doktorlar ona katiyen çalışmıyacağını söylemişlerdi.

Günlerce sırt üstü yattı. Yavaş yavaş kendisini topladı. Fakat artık uzun müddet yaşıyacağını ummuyordu. Birgün, hiç beklemediği bir anda düşüp ölebilirdi.

Aile hayatımız böylece kararadı. Artık yüzümüz gülmüyordu. Ben bitişik odada çalışırken babam bazen:

— Ölmekten korkmuyorum ama sizi ortada bırakıp gideceğim, diyordu.

Nihayet birgün onun içerde yavaş yavaş ağlıyarak:

— Nedime, dediğini duydum. Kenanı okutamıyacağız. Bak elimizde avucumuzda on para kalmadı. Çocuğun hemen bir işe girmesi lâzım. Nasıl olsa benden sonra okutamıyacaksın.

Annem de ağlıyordu. Verdikleri karar hakikaten çok acı idi. Ben okulu seviyor ve canla başla çalışıyordum.

Bir sabah babacığım bana:

— Kenan, dedi. Senin kısa zamanda eve para getirecek bir işe girmen lâzım. Ben hastayım oğlum. Ben size misafirim. Sağlığımda seni iyi bir yere çırak olarak vereyim.

Ogün ben çantamı bir daha açmamak üzere kapattım. Baba oğul bir vapura binerek İstanbul'a geçtik. Perşembe pazarında, bir hanın alt katında bulunan tornacı dükkânına gittik. Dar bir kapıdan girip uzun bir koridor geçince epeyce geniş bir taş odaya vardık. Burada iki makine çalışıyordu. İhtiyar bir usta ile genç iki çırak vardı. Bunlar ustanın oğulları imiş. Babamı görünce:

— Çocuğu getirdin ha Cemil, dedi. Maşallah güzel yüzlü bir çocuk.

(Devamı gelecek sayıda)

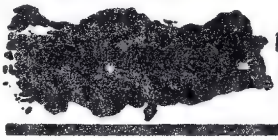

HER HAFTA BİR İLİMİZ

MANİSA

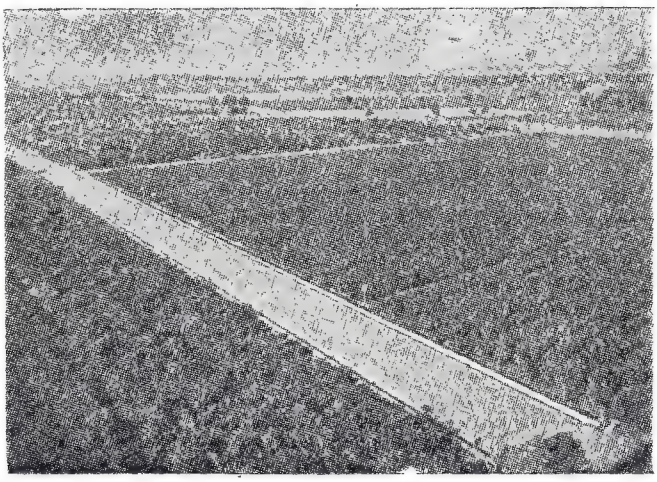

Manisa'nın üzüm fidanlıklarından biri.

Anadolu'nun Ege bölgesinde, Gediz nehri boyunda çok eski zamanlarda kurulmuş bir şehirdir. Fakat Manisa'nın tarihte ün kazanması, bundan 2148 sene evvel bu şehir yakınında yapılan bir savaşla başlar. Milâttan 190 yıl önce yapılan bu muharebe sonunda Manisa Romalıların eline geçti.

Romalılar şehri büyülttüler. Manisa'nın ticareti gelişti. Haçlı orduları o çağlarda Bizanslıların başşehri olan İstanbul'u ele geçirdikleri zaman Bizans hükümdarları Manisa'ya önem verdiler. Fakat tekrar İstanbul kurtulduğu zaman Manisa biraz söndü.

Anadolu'da Müslüman Türk egemenliği kurulduğu zaman, yani Selçuklar devrinde de Manisa, Batı Anadolu'nun Rumlar elinde kalan sayılı güzel şehirlerinden biri idi. Seçuk Devleti parçalandıktan sonra burası Saruhan Beyliğinin başşehri oldu.

Saruhanlılar burada 85 sene hüküm sürdüler. Osmanlı hükümdarlarından Yıldırım Beyazıt, Manisa'yı ele geçirerek kendi idaresindeki ülkeler arasına kattı. Ondan sonra Manisa padişah oğullarının, tahta çıkmadan önce terbiye gördükleri, idarecilikte yetiştirildikleri bir şehir oldu. Fatih'in babası bu şehri çok sever, daima orada dinlenmek isterdi.

İstiklâl Savaşı sırasında Manisa uzun zaman düşman elinde kalmış, çok acı çekmiştir.

Manisa, Bandırma'dan İzmir'e giden yol boyunda Manisa Dağı eteğinde yemyeşil bir ova üzerinde kurulmuştur. Bağları, bahçeleri, koruları son derece güzeldir. Manisa dağından inen üç dere şehri sulayarak geçer. Başlıca ürünleri üzüm, incir, tütün, meşe palamududur. Şehrin sanat ve ticaret hayatı da ziraat hayatından geri değildir. 1955 nüfus sayımında ilde 564 bin 457 kişi sayılmıştır.

Manisa ayni zamanda bu adı taşıyan ilin merkez ilçesidir. Manisa'ya bağlı başka şu ilçeler vardır:

Akhisar, Alaşehir, Demirci, Gördes, Kırkağaç, Kula, Salihli, Soma, Turgutlu, Sarıgül, Selendi.

HELÂLİNDEN..

❖ K. TUĞCU'NUN GÜZEL BİR HİKÂYESİ ❖

OKULDAN nefes nefese dönmüştü. Patlak çantasından yıpranmış defterleri dışarıya uğruyor, çarpık iskarpinleri yamuluyordu. Babası işten yeni dönmüştü. Küçük kardeşi taşlıkta boş makaralarla oynuyordu.

— Baba, diye bağırdı. Baba, bak ne buldum!

Bir zarf vardı elinde. Babası:

— Neymiş o? dedi.

— İçinde para dolu baba.

— Para mı?

Uzerinde yemek yedikleri küçük tahta masanın başında öğle yemeğini bekliyen Ahmet Efendi, mavi zarfı açtı. İçinden biner liralık on tane banknotla yüzer liralık beş tane çıktı.

Adamcağızın rengi morardı:

— Bunu nereden buldun?

Toraman tıkana tıkana anlattı:

— Yolda buldum, baba. Tramvaydan indim. Bir de baktım, yerde bir zarf. İçine etiketlerimi koyarım diye aldım.

— Kimse görmedi mi seni?

— Görmedi baba!

— Oralarda arıyan filân yok muydu?

— Hayır!

Ahmet Efendi, zarfın içinden bir de kâğıt çıkarttı:

— Bir ödeme makbuzu. Bakalım kimin? Ha, Selim Türker. Mahmutpaşa yokuşu, 46 numara. Demek bu adam düşürmüş. Eh, kısmet bizimmiş

Toraman yutkundu:

— Ama, baba, dedi.

Babası hiç aldırmadı:

— Allah adamın kısmetini böyle ayağına getirir. Bak bayram yakın. Hepimize birer kat elbise, kışlık odun, kömür...

— Ama baba...

— Ne söyleniyorsun be Toraman. Kaç gündür ben iş bulamıyorum. Yarın ne yiyeceğiz, hiç düşünmüyorsun sen! Şu ayaklarına bak. Artık ayakkabıların pençe de tutmuyor. Okuldan haber yolluyorlar, şu çocuğun üstünü, başını biraz yoluna koyun, diye.

— Ama babacığım, bu adam şimdi ne yapıyor?

— Bize ne be Toraman? Gözünü açsaydı. Hey, hanım, sana ne alınacak? Ben hemen Toramanı alıp Kapalıçarşı'ya gideyim. Zengin olduk be. On bin beşyüz lira bu. Beş on ay bey gibi yaşarız. Azıcık midemiz yemek görür. Sırtımız da elbise... Vallahi bu para Hızır gibi yetişti.

Toraman yine:

— Ama baba, bu adamcağız, diye söylendi.

— Sus bakalım. Aptallığın lüzumu yok.

Yemekte hep alacaklardan bahsediyor, yan gözle Toraman'a bakıyordu. Karınları doyunca:

— Haydi bakalım, dedi. İşimiz iş. Gidelim.

Baba-oğul dükkânların vitrinlerine baka baka, kılıksız kıyafetsiz gidiyorlardı. İş bulamadığı zamanlar rençperlik yapan Ahmet Efendinin işçi tulumu kireç lekeleri içindeydi.

Epeyce taban tepip bir yokuşu çıktılar. Ahmet Efendi dükkânları seyrediyor, kalabalıkta kaybolmasın diye oğlunu elinden tutuyordu. Nihayet bir kunduracı dükkânının önüne geldiler. İçeriye girdiler.

Yaşlı bir adam bir iskemleye oturmuş çocuk gibi ağlıyordu. Daha genç olan bir adam durmadan ona birşeyler söylüyordu. Ahmet Efendi:

— Selim Türker kim? diye sordu.

Genç adam kaşlarının çatığını çözmeden:

— Benim, dedi. Ne istiyorsun?

— Benim çocuk yolda birşey bulmuş da...

Zarfı uzatıyordu. Toraman fakir babacığının kendisiyle alay ettiğini anladı. Onun eline daha sıkı sarıldı. Gözleri doldu. Bu sırada da ağlıyan adam yerinden fırladı. Oracıkta sanki kıyametler kopuyordu. Müşteriler, dükkân komşuları içeriye doluyor, Ahmet Efendi titrek bir sesle olup biteni anlatıyordu. O fakir çocuk şimdi orada bulunanların gözlerine büyük bir adam evlâdı, meşhur bir çocuk olarak görünüyordu. Okşayan, sırtını sıvazlayan doluydu. Onlar Allahaısmarladık, diye çıkıp gidecekleri sırada mağaza sahibi:

— Namusun, doğruluğun karşılığı olamaz, dedi. Ama rica ederiz bir hediyemizi olsun kabul edin.

Ahmet Efendi:

— Biz yarı aç, yarı çıplak insanlarız, dedi. Bir tek şerefçiğimiz var. Teşekkür ederiz, biz vazifemizi yaptık.

Fakat onları bırakmadılar. Dükkân sahibi Toraman'a en iyisinden bir çift ayakkabı sardı. Cebine de bir yüz liralık koydu:

— Bununla da kardeşine birşey alırsın.

Baba oğul, eve ellerinde paketlerle döndüler. Ahmet Efendi:

— Merak etme hanım, diyordu. Bunlar hediye. Helâlinden aldık.

— Bunu nereden buldun?

KİBRİT

Dünya kibritinin üçte biri Birleşik Amerika'da yapılır.

BUNDAN yüz sene evvel yaşayanlar ateşi birçok zorluklarla yakarlardı. Bugün de bazı yerlerde çakmak taşı ve çelik kullanılır. Çeliği çakmak taşına çarpmakla hasıl olan kıvılcımla evvelâ yonga ve çıra tutuşturulur.

Bazı yerlerde yaylı makkapla ateş yakılırdı. Fosfor ve kükürtle birtakım kimyevî mürekkeplerin adî suhunetten ateş aldığı evvelce belli ise de delikle yanan kibrit ve 1833 senesine gelinceye kadar piyasaya çıkarılmadı. Bir zamanlar kibrit çöpleri beyaz fosfor ve kükürt halitasına batırılarak yapılırdı. Bunlar yakıldıkları zaman fena bir koku çıkararlardı. Bunun için bu kibritlere Avrupa ve Amerika'da ağır vergiler konmuştu.

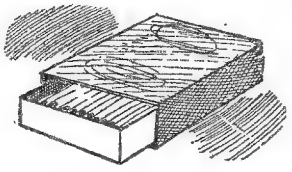

Şimdiki kibritlerin süratli yanan fosforu vardır. Emniyetli kibritler kutuların kenarlarındaki maddeye sürülmedikçe yanmazlar. Kutu kenarında fosfor vardır. Ve çöpte de potasyum kloratı denilen bir madde vardır.

Kibrit endüstrisi enteresan bir ameliyedir. İşçi kibrite dokunmadan bütün işi makineler yapar. Beyaz kurutulmuş çam kütükleri evvelâ küçük parçalar haline getirilir. İyi bir kibrit makinesi sekiz saatte 6000060 kibrit yapar.

Çöp haline konduktan sonra çöpler madenî deliklere itilir. Bu delikler çöpleri bir ameliyeden diğer ameliyeye götürürler. Alev geçtikten sonra çöpün sönmesi için çöpler evvelâ bir maddeye batırılır. Sonra kolayca yanmaları için (Parafin) e batırılır. Çöplerin başları iki cinstir. Birinci cins âdî sürtme ile tutuşmayan kimyevî maddeleri havi, ikinci kat ise hassastır. Bundan sonra çöpler kurutulur.

Dünya kibrit sarfiyatı adam başına senede sekiz kibrittir. Dünya kibritinin 1/3 i Birleşik Amerika Devletlerinde yapılır.

HAYVAN ZEKÂSI

Filler çok akıllı hayvanlardır.

Vincennes hayvanat bahçesi, modern vasıtalarla mücehhez mükemmel işleyen bir müessesedir. Hayvanların kafesi, ziyaretçilerden hendekler vasıtasiyle ayrılmışlardır. Afrika ve iki de Hindistan fili kapının dışarısındaki bölmelerde teşhir ediliyorlardı. Kafeslerinin etrafındaki teller ayaklarını koyup yükselmesinler ve uzanıp ziyaretçilerden yiyecek kabul etmesinler diye yüksekçe inşa edilmişti. Tabii ziyaretçilerden birinin filler tarafından kafesin içerisine çekilmek ihtimali de düşünülmüş ve onun için tel örgüler yüksek yapılmıştı.

Fakat herşeye rağmen Hindistan fillerinin dişisi hortumu ile yığdığı çamur ve topraklarla bir tepe yapmağa muvaffak olmuştu. Tabii bahçede onun kadar iyi beslenen bir ikinci hayvan yoktu.

Hergün temizleyiciler taş, toprak yığınını kaldırıyorlar, hergün de fil, ziyaretçilerinin getirdiği şekerlemeleri alabilmek için bir tepecik inşa etmeğe muvaffak oluyordu Şurası tuhaftır ki, diğer filler sabırla yiyeceklerin kafeslerinden içeriye atılmasını bekliyorlardı. Hiçbirisi bu becerikli fili taklit edecek kadar gözü açık değildi...

HAYVANLARA DAİR SUALLER VE CEVAPLAR

Kaplanlar yüzebilirler mi?

Evet. Harikulâde birer yüzücüdürler. Birkaç mil yüzebildiklerine şahit olunmuştur.

Akrep bir böcek midir?

Hayır. Böceklerin altı ayakları vardır. Aksep ise sekiz ayaklı örümcekler sınıfına girerler.

Civciv yüzebilir mi?

Evet. Fakat çok kısa bir mesafede. Civciv tüyleri suyla ağırlaşıncaya kadar yüzer, ondan sonra batar.

Tavşanlar da yüzebilir mi?

Evet, tavşanlar iyi yüzücüdürler. Bataklık tavşanları ömürlernii suda veya su civarındaki yerlerde geçirirler.

EĞLENCE BULMACA

ARİTMETİK DERSİNDE

Öğretmen — 20 kuruş şeker, 15 kuruş süt, 30 kuruş peynir, 10 kuruş ekmek. Hepsi ne eder?

Öğrenci — Bir kahvaltı, efendim.

PUL Köşesi

OKUYUCU CEVAPLARI

Pul köşesine mektup yazan okuyucularımıza bu sayımızda cevap veriyoruz:

Cumhur ŞENDERİN (İstanbul)

Sorularınıza cevap veriyoruz: 1 - Pul mübadelesi yapmak isteyenlerin adreslerini neşredeceğiz. Onlar aralarında mektuplaşarak mübadele yapacaklar. 2 - Amatör pulculukta esas olan damgalı pullardır. 3 - Pamukkale pulları turistik bir seri olarak çıkartılmıştır.

☆☆

Osman ÖNÜR (İstanbul)

Pul mübadelesi yapmak istiyorum. Arzu eden arkadaların adresime yazmalarını rica ederim.
(Fırın sokak, No. 6/1, Teşvikiye)

☆☆

Gürkan MUTLU (Ank.)

Şimdiki halde Türkiye'de damgasız pul serileri daha kıymetli addediliyor.

☆☆

Cemal MELTEM (İst.)

Çocuk Haftası hakkındaki görüşlerinize teşekkür ederiz. Pullar için lüzumlu bilgiyi veriyoruz. Siz de sormak istediklerinizi yazınız. İlk fırsatta cevap veririz.

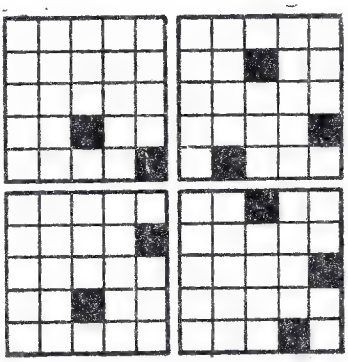

Yukardaki resimde dört kare görüyorsunuz. Bu dört kareyi o şekilde yanyana koyun ki, elde edeceğiniz büyük karenin hem yatay, hem de dikey sıralarında, sadece bir tane siyah nokta bulunsun.

(Halli karşı sayfada)

ADI ÜSTÜNDE

— Karadenizde fırtına pek dehşetli olmuş. Birkaç vapur, baştan kara etmişler.

— Gayet tabii!

— Nasıl tabii olur?

— Baksana kardeş, adı üstünde, denizi kara, rüzgârı karayel... Bu vaziyette vapurlar baştan kara etmiş, çok mu?

UNUTKANLIK

Çok merhametli bir çocuk olan Ercüment, yolda bir dilenciye rastladı. Evden 25 kuruş almıştı, daha bozdurmamıştı. Dilenciye 25 kuruşu vererek:

— İçinden beş kuruşunu al, geri kalanını bana ver.

Dilenci şöyle bir üstünü araştırdı:

— Hay aksi şeytan! dedi, elbisemi değiştirirken ufak para çantamı yeni pantalonumun cebinde unutmuşum!

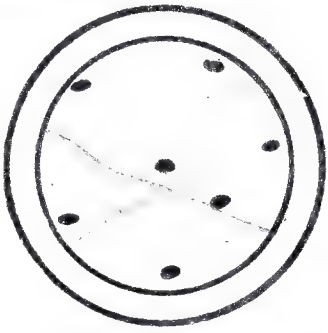

Yukardaki tabağın içerisinde tam yedi tane zeytin var. Bu tabağı üç çizgi ile o şekilde ayırın ki her parçada bir tane zeytin kalsın.

(Halli karşı sayfada)

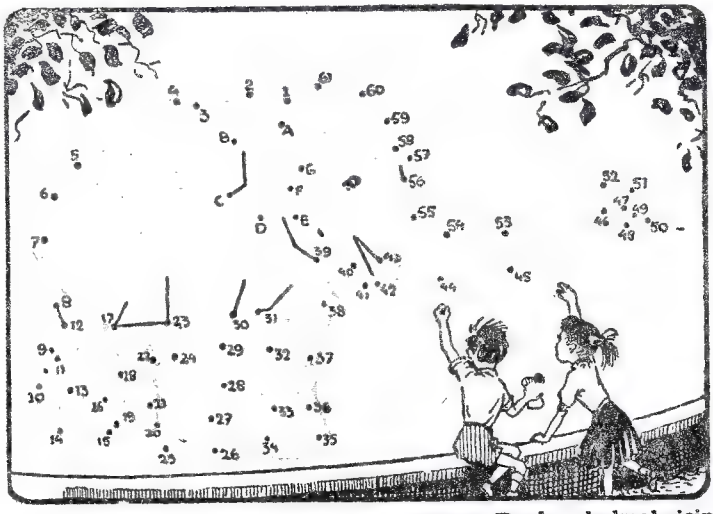

Hayvanat bahçesinde birçok hayvan var. Bunları bulmak için bir kalem alıp rakam sırasıyla noktaları birbirine bağlayın. 61 e gelince tekrar 1 ye dönün ve harfleri de alfabe sırasına göre bağlayın. Bakalım ne çıkacak?

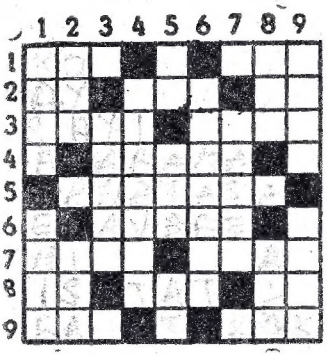

SOLDAN SAĞA:

1 — İçi boş, tuzak. 2 — Otuz gün, yarış kayığı, tersinden okunursa bir sayı. 3 — Adet, hayvan evi. 4 — Bulmaya çalışma. 5 — Kanunların temeli, 6 — Başıboş gezen. 7 — Cam gibi birşey, büyük çadır. 8 — Duman lekesi, lezzet, bir nota. 9 — Dolap gözü, erkek koyun.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Para dolabı, buyruk. 2 — Bir kadın işi, bir peygamber. 3 — Yüzün yanı. 4 — Boyunbağı. 5 — Bir nota, avuç içi, bir binek hayvanı. 6 — Bir gemici. 7 — Çekememezlik. 8 — Hâtıra, telefonda ilk söylenen söz. 9 — Küçük orman, fidanın babası.

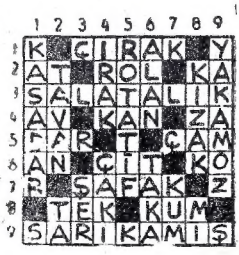

Geçen haftaki bilmecenin halli

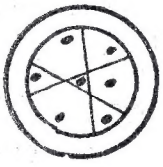

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

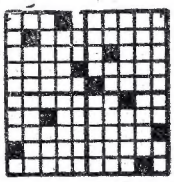

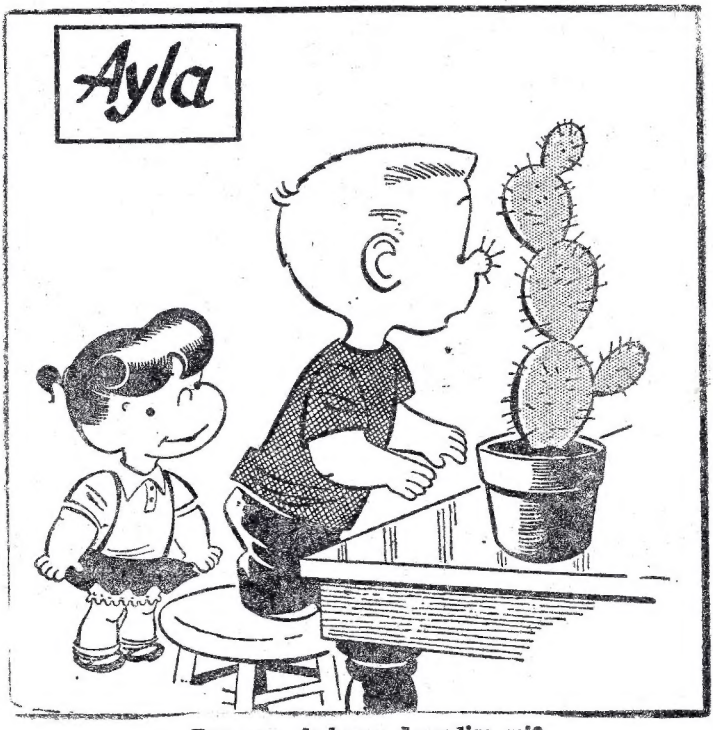

— Ben sana kokmaz demedim mi?

Beraber GÜLELİM

DİYECEK YOK!

Vapurda yemek yiyordu. Tarifeye baktı, garsonu çağırdı:

— Yahu, bu ne tuzlu tarife böyle? dedi.

Garson hiç bozuntuya vermeden cevap verdi:

— Tabii bayım! Deniz üstündeyiz. Suyumuz bile tuzlu!

MERAK

Bir gün iki arkadaş gezerlerken bizim Nejat yine saatine bakıyordu.

Arkadaşı sordu:

— Evden çıkalı nekadar oldu diye mi bakıyorsun?

— Hayır, saate bakmıyalı nekadar olmuş diye!

KURŞUNDAN ASKER

Küçük yaramaz banyonun başında durmuş ağlıyordu.

Annesi yanına geldi:

— Yavrum, niçin ağlıyorsun? Baştan ne diye kurşun askerlerini banyoya attın?

— Hepsi de bahriyeli idi. Yüzme biliyorlar sanıyordum.

NİYETSİZ ŞEKERLER

Fahri'yi babası Şeker Bayramında tanıdıklarına götürmüştü. Ev sahibinin tuttuğu şeker kutusundan akide şekeri, lokum, badem şekeri alıp alıp yiyordu. Babası:

— Yeter artık oğlum! dedi. Sonra mideni bozarsın!

Fahri hiç birşey olmamış gibi:

— Ne yapayım babacığım, niyetli şeker arıyorum, bir türlü bulamıyorum! dedi.

BORÇ PARA

Baba — 70 yaşına geldim. Hiçbir gün borç para aldığımı hatırlamıyorum.

Oğlan — Hayret etmem baba. Sizin yaşınızda insan herşeyi unutur.

KARNE

Çocuk — Gözün kapalı iken imzanı atabilir misin babacığım?

— Tabii çocuğum!

Çocuk karnesini uzatarak:

— Öyleyse şunu imzala babacığım.

Dünyanın 4 Köşesinden

AĞAÇLARIN EN İHTİYARI

Dünyanın en ihtiyar ağacı, Yeşilburun takım adalarındaki Saint-Vincent adasındadır. Baobap cinsinden olan bu ağaç beş bin yaşındadır.

ÇEKİRGE

Çekirge yumurtadan çıktığı zaman kanadı yoktur. Yavaş yavaş büyümeğe başlar. Büyüdükçe derisi vücudüne dar gelmeğe başlar. Nihayet derisi çatlar. Altından yeni bir deri çıkar. Böylece tam altı defa deri değiştirir.

İNSAN VÜCUDÜNÜN YAPILIŞI

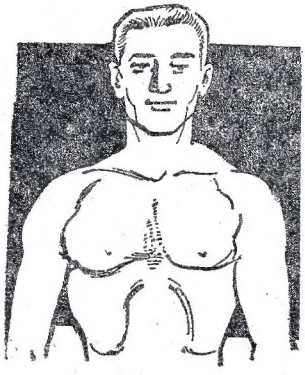

Büyük bir bilginin son buluşlarına göre insan vücudünün vasatî olarak terkibi şöyledir:

40 litre su, yağile pek çok ekmek ve sabun, karbonile içinde 9000 kalem olan bir araba, fosforile iki bin kibrit çöpü yapıldıktan başka, bir çivi yapacak kadar demiri ve bir köpeği pirelerinden kurtaracak kadar kükürt vardır.

(LEO) YU BİLİRSİNİZ!

Birçok filmlerde en önce onun başı görülür. Kükrer, döner, haykırır. Bu arslan (Metr-Goldvin-Mayer) film şirketinin sembolüdür.

Leo bir yaşında iken Afrika ormanlarında yakalanmıştı. 18 yıl artistlik etti ve Filadelfiya hayvanat bahçesinde 1936 yılında öldü.

ÇOCUK HAFTASI ANSİKLOPEDİSİ

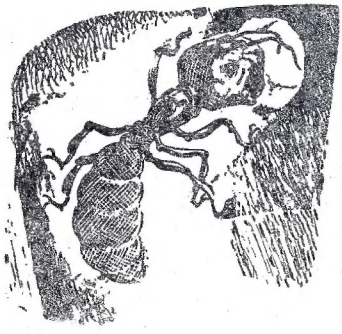

BEYAZ KARINCA

BUNLAR hakikî karıncalar değillerdir. Asıl isimleri Termittir. Beyazlarına pek seyrek tesadüf edilir. Diğer karıncalar gibi Termitler de hep birlikte büyük gruplar halinde yaşarlar. Bu cins karıncaların da kıralları, kraliçeleri, işçi ve askerleri vardır. Bu yaratıklar kendilerine çok güzel ve dayanıklı evler yaparlar. Evleri çamurdandır. Uzerinde sürü halinden hayvanlar geçtiği halde hiçbir şey olmaz. Kraliçelerin boyu bazan 15 santimetre büyüklüğünde olur. Diğer asker ve işçi karıncaların boyu 1,5 - 2 santimetre arasındadır. Kiriş, direk, vesair keresteden yapılmış şeylerin içlerini kemirirler ve kabuktan başka birşey bırakmazlar. Onun için beyaz karıncalar zararlı hayvanlardır. Zararları bu kadarla kalmaz. Ne bulurlarsa; kumaş, kitap, ayakkabıları bile kemirirler.

Birleşik Amerika'da beyaz karıncalar pek çoktur. Bu haşerelerin zararları okadar ileri gitmiştir ki, bazı memleketler bunların şerrinden kurtulmak için kanunlar koymuşlardır.

Birleşik Amerika'daki beyaz karıncalar tepe şeklinde yuvalar yapmazlar. Onlar yuvalarını köstebek gibi toprak içinde galeriler ve dehlizler açarlar. Yuvaları insanı hayrete düşürecek kadar müphem ve ustalıklı yapılmıştır ve orada karıncalar kendilerine istenilen şekilde rahatlarını sağlayacak bir durumda yaşarlar.

Karıncaların insanı merak ettirecek kadar önemli olan yuvalarını incelemek için şöyle yapmalı: Bir kavanoz almalı. Bu kavanozu hava alabilecek bir şekle koymalı. Sonra bunun etrafına mukavvadan bir külâh geçirmeli. Sonra bahçeden bir karınca yuvasını olduğu gibi kaldırmalı. Kabilse kraliçeyi de beraber götürmeli. Yuvayı olduğu gibi kavanozun içine koymalı ve lâzım olduğu kadar toprak doldurmalı.

Bir hafta sonra kavanoza bakılırsa, yuvada ölmiş sinekler, pişmiş etler, buğday, arpa taneleri, ekmek kırıntıları görülecektir. Aynı zamanda karıncalar bu kısa müddet zarfında kendilerine yeni yeni yollar, geçitler, odalar yapmış olacaklardır.

BUNU DUYDUNUZ MU?

HOLLANDANIN WEVERSLO ŞEHRİNDE BİR AT, ARILARIN SOKMASIYLA ŞİŞEREK TEPİNE TEPİNE ÖLMÜŞTÜ!..

BUNDAN 60 SENE ÖNCE BİRİ ŞEMSİYELİ ŞAPKA İCAT ETMİŞTİ. BUGÜN İSE ALİMLER FEZA YOLCULUĞUNA ÇIKACAKLAR İÇİN ELBİSELER İCAT ETMEKLE MEŞGULLER.. BU ELBİSELER, VÜCUDA İYİCE YAPIŞARAK HARAKETLERE MANİ OLMIYACAK, ÜSTELİK SICAKLIK SOĞUKLUK FARKINI HAVA BASINCI İLE GİYENE HİSSETTİRMİYECEKTİR

YENİ FÜZELERLE GÜPEGÜNDÜZ YILDIZLARIN PARLADIĞI ESRARENGİZ ÜLKELERE BİRKAÇ DAKİKADA GİTMEK DAHİ MÜMKÜN OLACAKTIR!..

BİR GAZ OLMASINA RAMEN RADON, DEMİRDEN DÖRT KERE DAHA AĞIRDIR

ELİNİZE BATAN KIYMIGI ÇIKARMAK İÇİN EN İYİSİ TEMİZ BİR BIÇAKLA DERİYİ KESİP, TEMİZ BİR CIMBIZLA ÇEKİP ALMAKTIR EN KÖTÜSÜ İSE KIYMIK YERİNİ UĞUŞTURMAKTIR!..

1750 DE PENNSYLVANYA VALİSİ OLAN JAMES LOGAN KIZILDERİLİLERLE DOST OLMUŞTU. ZAMAN ZAMAN KIZILDERİLİLER, VALİNİN STENTON'DAKİ EVİNE MİSAFİRLİĞE GELİRLER VE BAHÇEYE ÇADIR KURARAK GÜNLERCE KALIRLARDI...

BOLİVYANIN QUECHUA KABİLESİ YERLİLERİ, BAŞLARI AĞRIYINCA YANAKLARINA İKİ ISLAK KOKA YAPRAĞI YAPIŞTIRIP KURU KOKA ÇİĞNERLER.. ZİRA KOKA BİTKİSİ HİSLERİ İPTAL EDER!. (Karşıdaki resim.)

AĞAR avcı!
UCUZ BİR AV KÖPEĞİ İSTİYORUM!...
HERÇEŞİT KÖPEK
HASAN OĞLUM, BEYE UCUZ BİR AV KÖPEĞİ GETİR
ÖTEKİ ODADA...
BAŞÜSTÜNE PATRON SİMDİ!..
AV KÖPEĞİ
EMEKLİ POLİS KÖPEĞİ..
YALNIZ 25 LİRA!..
BİRAZ PAHALI AMA BUYURUN PARAVİ!.. ALIYORUM!..
HAVDİ YAVRUM... GÖSTER KENDİNİ!
BANG!
HAYDİ KOS!...
İŞİM YOK. TA ORAYA KADAR KOŞACAĞIM!..
ANLAŞILDI!.. İŞ BAŞA DÜŞTÜ!..
NİHAYET ANLADI!
ÖLMÜŞ NUMARASI YAPIYORUM!
BEN KUŞU TAŞIYORUM ODA, BENİ TAŞISIN!..
ZZZZZZZ
İŞTE!.. BENİ ALDATAN HEZİF!..
AL BAKALIM!
GÜÜM!
NİHAYET VAZİFESİNİ ÖĞRENEBİLDİ!...
BENİM DOLANDIRICI OLDUĞUMU ANLADI GALİBA?..
NEDEN KIZDI?..